

UPPSALA
UNIVERSITET

UFV 2022/770

Uppföljningsrapport 2021

2022-04-12

Underlag till konsistoriets sammanträde 29 april 2022

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1. Inledning	5
2. Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning	6
2.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier	6
2.1.1. Öka utbildningens volym	6
2.1.2. Vara förstahandsalternativ för svenska studenter	7
2.1.3. Attrahera fler internationella studenter	8
2.1.4. Utbudet av internationellt utlysta och starkt forskningsanknutna program på avancerad nivå ska öka	10
2.1.5. Öka antalet platser på fristående kurs	11
2.1.6. Utbildningen på forskarnivå ska ha volym och bredd	11
2.2. Övrig uppföljning utbildning	13
2.2.1. Utbildningsproduktion relativt takbelopp	13
2.2.2. Utbyggnad enligt regleringsbrev	14
2.2.3. Prestationsgrad och examina inom utbildning på grund- och avancerad nivå	19
2.2.4. Examina inom forskarutbildning	21
3. Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens	21
3.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier	21
3.1.1. Utveckla forskningsexcellens	22
3.1.2. Vidmakthålla nationellt ledande position i konkurrensen om fria forskningsmedel	23
3.1.3. Stärk förmågan att attrahera excellensmedel i internationell konkurrens, inte minst från ERC	24
3.2. Övrig uppföljning forskning	27
3.2.1. Publikationsvolym och sampublicering	27
3.2.2. Bidragsintäkter och oförbrukade bidrag	29
4. Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning	31
4.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier	31
4.1.1. Stärk förmågan att erhålla forskningsresurser från finansiärer som framförallt stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning	32
4.1.2. Uppsala universitet ska utveckla fler högprofilerade forskningsmiljöer med tematisk inriktning	33
5. Utnyttja potentialen vid Campus Gotland	34
5.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier	34

5.1.1. Campus Gotland ska vara en levande miljö med hög närvaro av medarbetare och studenter _____	35
6. Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning _____	37
6.2 Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier _____	37
6.2.1. Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning _____	37
7. Ranking _____	39
8. Personal _____	41
8.1. Lärare _____	41
8.2. Forskare och doktorandanställda _____	42
8.3. Teknisk och administrativ personal _____	43
8.4. Jämförelse med andra lärosäten _____	43
8.5. Jämställdhet _____	44
9. Ekonomi _____	46
9.1 Verksamhetens utfall _____	46
9.2 Myndighetskapital _____	49
9.3 Gemensamma kostnader _____	51
9.4 Avgiftsfinansierad verksamhet _____	52
Bilaga _____	53
B1. Anställda vid vetenskapsområden _____	53
B2. Könsfördelning _____	54

Sammanfattning

Uppföljningsrapporten tas fram årligen i syfte att ge en bild av universitetets utveckling på en övergripande nivå. I rapporten följs utvecklingsmålen i Mål och strategier för Uppsala universitet upp med indikatorer beslutade av rektor. Även annan uppföljning inom utbildning, forskning, ranking, personal och ekonomi presenteras.

Av de fem utvecklingsmålen i Mål och strategier för Uppsala universitet är bedömningen, att utvecklingen för två av målen är positiv, för ett mål ligger universitetet stabilt, men skulle kunna stärka sin position, för ett mål ger indikatorerna ingen samstämmig bild och för ett mål är utvecklingen svårbedömd.

Bedömningen är att det är en positiv utveckling för målet *Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning*. Av de nio indikatorer som används för att följa utvecklingen visar sex samstämmighet med målet och antalet studenter ökar på grund-, avancerad och forskarnivå. Även för utvecklingsmålet *Utnyttja potentialen vid Campus Gotland* är bedömningen att utvecklingen går åt rätt håll. Antalet helårsstudenter, avgiftsbetalande studenter och doktorander ökar vid Campus Gotland.

För utvecklingsmålet *Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens* är bedömningen att universitetets position är stabil men att den kan stärkas ytterligare. Universitetets andel av beviljade medel från Vetenskapsrådets utlysning av fria projektbidrag ligger generellt på en hög och stabil nivå. Antalet beviljade bidrag från ERC har varierat under den senaste tioårsperioden men har varit högre under de senare åren. De två indikatorerna inom bibliometri visar en nedåtgående trend.

Utvecklingsmålet *Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning* har en positiv trend vad det gäller beviljade bidrag från de europeiska ramprogrammen. Universitetets andel av intäkter från finansiärer som stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning har ökat i några fall. Generellt är dessa andelar dock låga jämfört med exempelvis andelen beviljade fria projektbidrag från Vetenskapsrådet. För målet *Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning* har två av indikatorerna, antalet samverkansdoktorander och antalet adjungerade lärare och lärare med klinisk tjänstgöring och förenade anställningar, ökat under den senaste tioårsperioden. Det är dock svårt att hitta bra indikatorer som svarar mot hela detta mål.

Universitetet har haft en nedåtgående trend i placeringarna på de tre stora listorna för universitetsranking som universitetet följer. I en sammanvägning av resultaten från dessa listor placerar sig dock Uppsala universitet som bästa svenska lärosäte på plats 96.

Antalet årsarbetskrafter ökade med knappt 3 procent jämfört med 2020 och var 2021 drygt 6 500, vilket är den största ökningen på fyra år. Under de senaste 10 åren har den forskande och undervisande personalen ökat med 27 procent och den teknisk-administrativa personalen med 20 procent.

Universitetets ekonomiska ställning är fortsatt stark och resultatet för 2021 var ett överskott på 47 mnkr. Myndighetskapitalet har minskat under flera år, men ökade från 948 mnkr 2020 till 996 mnkr 2021 (exklusive stats- och donationskapital). Ökningen i myndighetskapital skedde inom utbildning och beror till stor del på utbildningsuppdrag som universitetet med kort framförhållning har fått under covid-19-pandemin. Överskottsmarginalen för Uppsala universitet, beräknat som utgående myndighetskapital i relation till omsättningen, var 13 procent 2021.

1. Inledning

Syftet med denna rapport är att ge konsistoriet ett underlag till diskussionerna om universitetets verksamhetsplan för 2023. Rapporten ges ut årligen och här följs universitetets övergripande mål, att bedriva utbildning och forskning av högsta kvalitet och relevans, upp. Av rapportens nio avsnitt kopplar fem direkt till de utvecklingsmål som beskrivs i Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2018/641):

- Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning
- Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens
- Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning
- Utnyttja potentialen vid Campus Gotland
- Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning

Inom de fem avsnitten presenteras de indikatorer som relaterar till utvecklingsmålen och deras delområden. Indikatorerna beslutades av rektor våren 2021 och används för första gången i denna rapport. En sammanfattande analys görs av om utvecklingen går åt rätt håll gällande varje utvecklingsmål. För att ge en mer utförlig bild av universitetets utveckling presenteras också viss annan uppföljning inom utbildning, forskning, ranking, personal och ekonomi.

Rapporten tar sin utgångspunkt i årsredovisningen 2021 och innehåller jämförelser på vetenskapsområdesnivå, nationell nivå och, i vissa fall, internationell nivå. För att visa trender används ett tioårigt tidsperspektiv. Könsfördelning presenteras genomgående och sammanfattas också i en tabell i appendix.

2. Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning

2.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier

Bedömningen är att utvecklingen gällande målet *Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning* går åt rätt håll. Av de nio indikatorer som används för att följa utvecklingen visar sex samstämmighet med målet. Antalet studenter ökar på grund-, avancerad och forskarnivå. Även avgiftsbetalande studenter ökar. Antalet masterprogram med sökande i internationella sökombanden ökar också. Trenden för antalet studenter på fristående kurs har under de senaste åren varit ökande även om antalet minskade 2021. Tre indikatorer är mer svårtolkade.

Söktrycket till universitetets program ligger ungefär på samma nivå 2021 som åren innan, här har emellertid ingen nationell jämförelse gjorts. För universitetets mest sökta program var antalet förstahandssökande störst i landet endast till ett program, däremot var det totala antalet sökande störst i landet till fler program. Inresande utbytesstudenter minskar över tid. Detta beror dock på att universitetet har gjort en anpassning för att få bättre balans mellan antalet inresande och utresande utbytesstudenter. Covid-19-pandemin har också påverkat antalet inresande kraftigt.

2.1.1. Öka utbildningens volym¹

Indikator

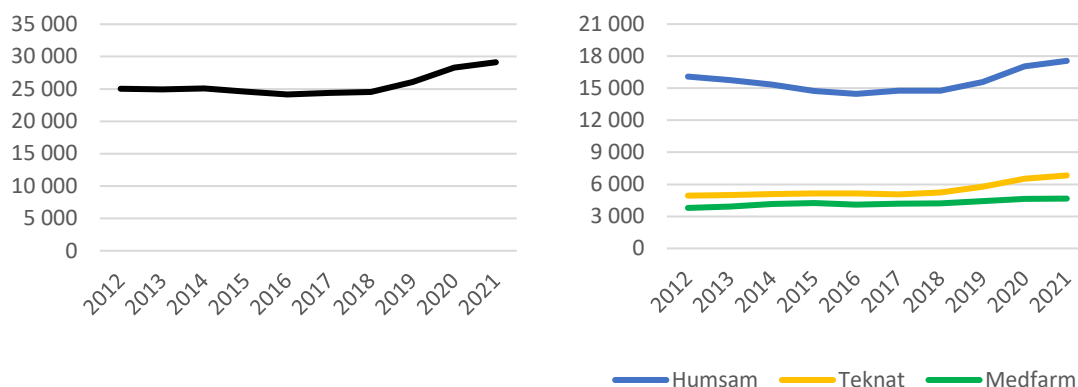
Antal helårsstudenter

Uppsala universitet har ett brett utbud av program och kurser. Under 2021 erbjöd universitetet cirka 70 utbildningsprogram på grundnivå och lika många på avancerad nivå. Det totala antalet studenter ökade under 2021 till 53 729. Det var en ökning med 1 488 studenter jämfört med 2020, vilket motsvarar knappt 3 procent. Ökningen beror till stor del på regeringens tillfälliga riktade utbyggnader under covid-19-pandemin. Antalet helårsstudenter uppgick till 29 126 (60 procent kvinnor och 40 procent män), vilket även det var en ökning med knappt tre procent (figur 2.1).

Antalet helårsstudenter har ökat stadigt vid samtliga vetenskapsområden de senaste fem åren (figur 2.2). Antalet helårsstudenter 2021 var liksom tidigare år flest vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap, totalt 17 558 (63 procent kvinnor och 37 procent män). Det är också vid detta vetenskapsområde som den största ökningen av helårsstudenter (2 795) har skett de senaste fem åren. Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap har haft den högsta procentuella ökningen sedan 2017, nästan 35 procent och år 2021 var antalet helårsstudenter 6 831 (40 procent kvinnor och 60 procent män). Vetenskapsområdet för medicin och farmaci hade högst andel kvinnor inom utbildningen (74 procent) år 2021. Antalet helårsstudenter uppgick till 4 664 stycken.

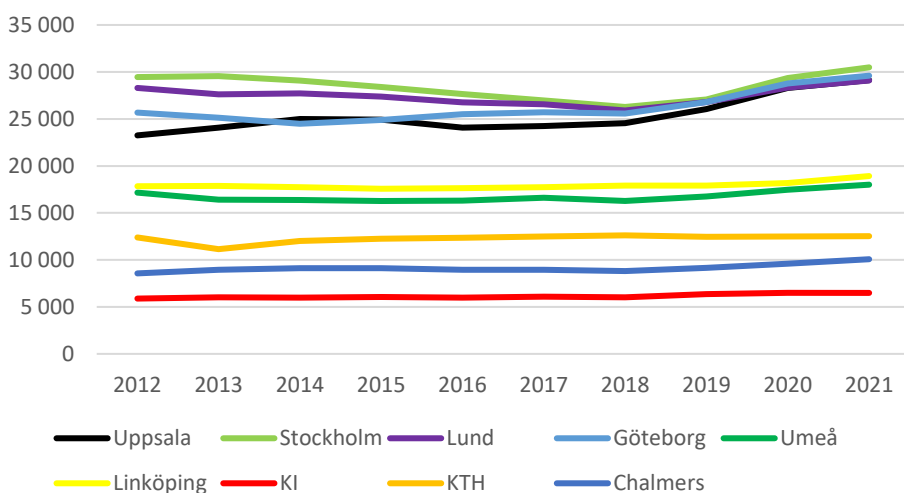
¹ Utvecklingen för utbildningen på forskarnivå kommenteras i avsnitt 2.1.7.

Figur 2.1.-2.2. Antal helårsstudenter vid Uppsala universitet totalt (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Ladok

Antalet helårsstudenter 2021 var relativt lika för landets fyra största lärosäten (figur 2.3). Antalet helårsstudenter ökade 2021 för alla lärosäten som ingår i jämförelsen.

Figur 2.3. Antal helårsstudenter på grundnivå och avancerad nivå vid Uppsala universitet och några svenska jämförelseuniversitet 2012–2021. Källa: Årsredovisning för respektive universitet.

2.1.2. Vara förstahandsalternativ för svenska studenter

Indikatorer

- Söktryck beräknat som antal förstahandssökande till program per antal antagna urval 1 program
- Totalt antal sökande och antal förstahandssökande till de populäraste programmen per vetenskapsområde

Antalet förstahandssökande till Uppsala universitets program minskade något läsåret 2021-2022 jämfört med läsåret 2020-2021, men var fortsatt högre än åren innan (tabell 2.1). Antalet antagna i urval 1 (behöriga sökande med högst meritvärde) minskade även det något men var samtidigt högre än tidigare år. Det beräknade söktrycket var ungefär detsamma läsåret 2021-2022 som 2020-2021. Sett i ett tioårigt perspektiv har antalet förstahandssökande till universitetets program ökat med flera tusen. Antalet antagna i urval 1 har dock ökat ännu mer (procentuellt sett) på grund av utbyggnaderna av utbildningen, vilket har gett ett lägre söktryck. Att jämföra det totala söktrycket för Uppsala universitets alla program med motsvarande söktryck för andra lärosäten är i nuläget inte möjligt eftersom ingen sammanställning av sådana uppgifter har gjorts.

Tabell 2.1. Antal förstahandssökande, antal antagna i urval 1 samt söktryck till program för läsåren 2012-2013 – 2021-2022. Källa: GLIS-UHR

Läsår	Förstahandssökande	Antagna i urval 1	Söktryck
2012-2013	17 873	8 029	2,23
2013-2014	20 129	8 395	2,40
2014-2015	20 708	8 550	2,42
2015-2016	20 415	9 029	2,26
2016-2017	19 778	9 043	2,19
2017-2018	19 539	9 594	2,04
2018-2019	18 863	9 515	1,98
2019-2020	19 199	9 978	1,92
2020-2021	21 757	11 055	1,97
2021-2022	21 505	10 836	1,98

För Uppsala universitets populäraste program hade universitetet i nationell jämförelse flest totalt antal sökande till psykolog-, sjuksköterske- och apotekarprogrammet höstterminen 2021 (tabell 2.2).² Till apotekarprogrammet var även antalet förstahandssökande flest. För övriga program där en nationell jämförelse kan göras var placeringen dock genomgående högre gällande totalt antal sökande än gällande förstahandssökande.

Tabell 2.2. Totalt antal sökande, antal förstahandssökande samt nationell placering för de populäraste programmen per vetenskapsområde HT 2021. Källa: UHR

	Totalt antal sökande	Nationell placering*	Förstahands-sökande	Nationell placering*
Program Humsam				
Juristprogrammet (270 HP)	6 575	2	1 385	4
Psykologprogrammet (300 HP)	4 519	1	914	4
Socionomprogrammet (210 HP)	4 412	3	570	5
Ekonomie kandidatprogrammet (180 HP)	4 079	2	878	3
Program Medfarm				
Läkarprogrammet (360 HP)	5 888	3	1 082	4
Sjuksköterskeprogrammet (180 HP)	4 538	1	733	4
Fysioterapeutprogrammet (180 HP)	1 839	2	270	4
Apotekarprogrammet (300 HP)	1 557	1	237	1
Program Teknat				
Teknisk-naturvetenskapligt basår (40 HP)	2 474	-	435	-
Civilingenjörsprogrammet i industriell ekonomi (300 HP)	1 941	2	355	2
Kandidatprogram i ledarskap – kvalitet – förbättring (180 HP)	1 154	-	258	-
Civilingenjörsprogrammet i molekylär bioteknik (300 HP)	874	-	107	-

*Nationell jämförelse finns inte för alla program

2.1.3. Attrahera fler internationella studenter

Indikatorer

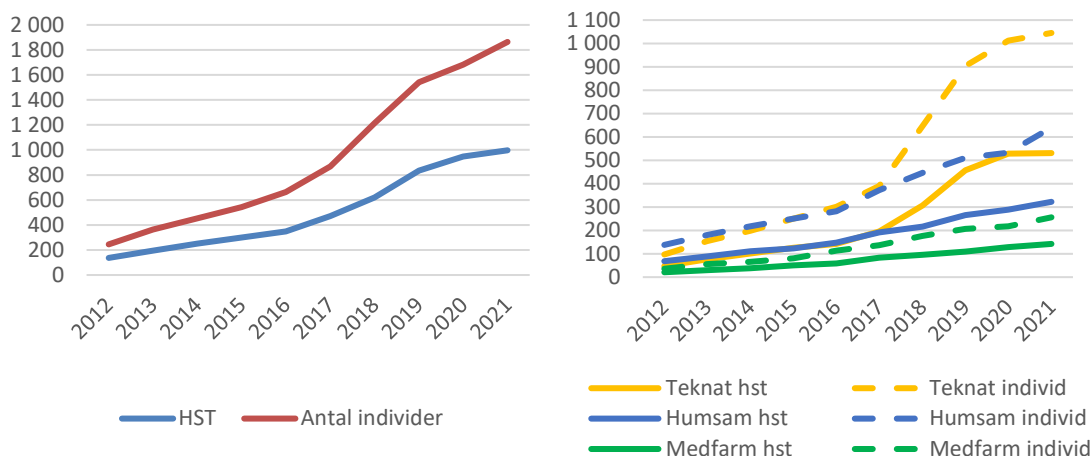
- Antal avgiftsbetalande (helårsstudenter och individer)
- Antal inresande utbytesstudenter (individer)

Antalet avgiftsbetalande studenter har ökat vid Uppsala universitet för varje år sedan 2011 då avgifter infördes. År 2021 var antalet avgiftsbetalande helårsstudenter 997 (45 procent kvinnor och 55 procent män), en ökning med 50 helårsstudenter jämfört med 2020 (figur 2.4).

² Antalet nybörjare på sjuksköterskeprogrammet minskade dock mellan 2020 och 2021, från 276 till 257.

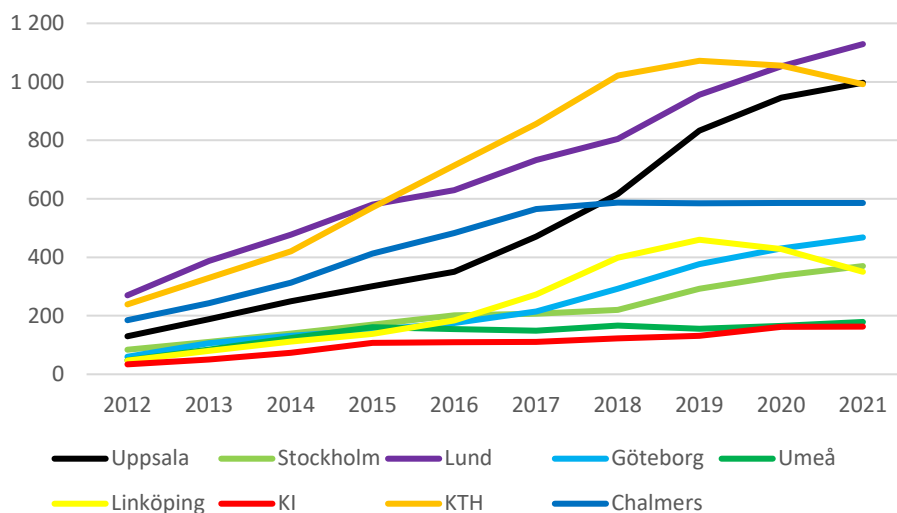
Uppsala universitet hade totalt 1 864 avgiftsbetalande studenter (individer) 2021, vilket är en ökning med 183 individer jämfört med 2020. Ökningen är dock något mindre jämfört med tidigare år (2020 undantaget), vilket bedöms vara en effekt av covid-19-pandemin. Ökningen har skett vid samtliga vetenskapsområden (figur 2.5).

Figur 2.4.-2.5. Antal avgiftsbetalande studenter (helårsstudenter och individer) vid Uppsala universitet (vänster) samt vid respektive vetenskapsområde (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Ladok.

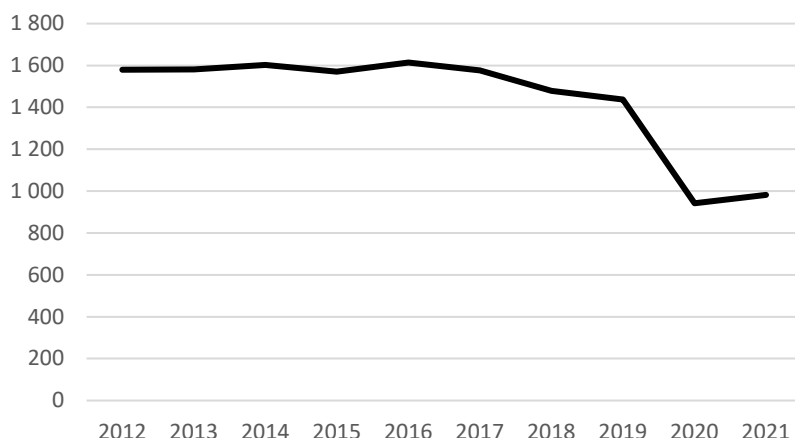
Antalet avgiftsbetalande studenter har ökat i hela landet sedan avgifter infördes (figur 2.6). Bland de breda universiteterna är Lunds universitet och Uppsala universitet de lärosäten som haft den största ökningen. Lunds universitet är det lärosäte som har flest antal avgiftsbetalande studenter 2021. KTH och Linköpings universitet hade ett minskat antal avgiftsbetalande studenter både 2020 och 2021.

Figur 2.6. Antal avgiftsbetalande helårsstudenter vid Uppsala universitet och några svenska jämförelseuniversitet 2012–2021. Källa: Årsredovisning för respektive universitet.

Antalet inresande utbytesstudenter till Uppsala universitet har minskat under ett antal år då universitetet har gjort en anpassning för att få en bättre balans mellan antalet inresande och antalet utresande utbytesstudenter (figur 2.7). År 2020 minskade antalet inresande mycket (med 34 procent) på grund av covid-19-pandemin då möjligheten att resa från olika länder var begränsad och i flera fall helt stängd. En viss återhämtning skedde 2021 då antalet ökade från 942 till 982 studenter (63 procent kvinnor och 37 procent män).

Figur 2.7. Antal inresande utbytesstudenter vid Uppsala universitet 2012-2021. Källa: GLIS-Ladok.

2.1.4. Utbudet av internationellt utlysta och starkt forskningsanknutna program på avancerad nivå ska öka

Indikator

Antal masterprogram med sökande i internationella sökombgången

Antalet masterprogram vid Uppsala universitet som hade sökande i den internationella sökombgången har ökat stadigt de senaste tio åren och var år 2021 63 stycken (tabell 2.3). Antalet masterprogram med internationella sökande har i princip dubblats vid samtliga vetenskapsområden och flest har vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap. Det totala antalet ansökningar till internationella masterutbildningar för höstterminen 2021 var 24 691 jämfört med 20 808 för höstterminen 2020.

Tabell 2.3. Antal masterprogram med sökande i internationella sökombgången HT2012-HT2021. Källa: GLIS-Ladok.

Starttermin och år	Antal Totalt	Antal Humsam	Antal Medfarm	Antal Teknat
HT2012	32	15	5	12
HT2013	37	18	6	13
HT2014	39	19	7	13
HT2015	42	22	7	13
HT2016	45	22	8	15
HT2017	46	24	8	14
HT2018	50	25	8	17
HT2019	54	29	8	17
HT2020	60	28	9	23
HT2021	63	30	9	24

De mest sökta programmen i den internationella sökombgången var "Masterprogram i företagande och ledning" (2 203 sökande), "Masterprogram i redovisning och finansiering (1 389 sökande)", "Masterprogram i biologi (1 273 sökande)", "Masterprogram i dataanalys" (1 207 sökande) och "Masterprogram i global hälsa" (1 076 sökande).

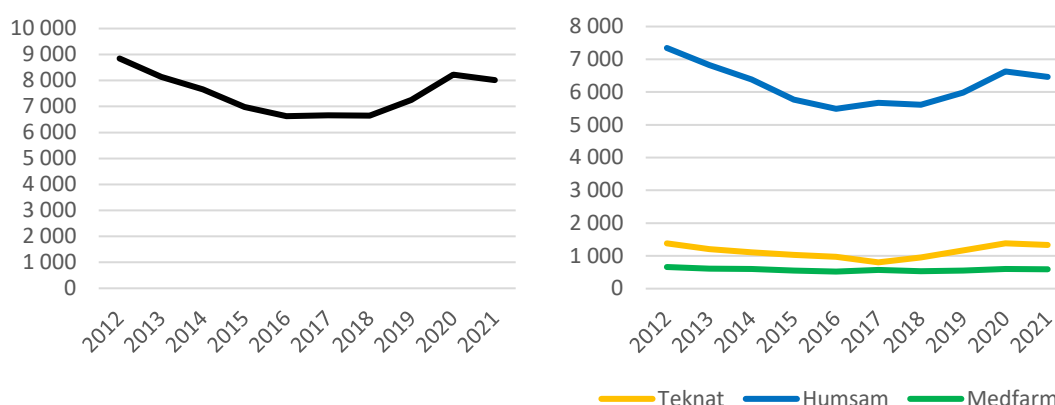
2.1.5. Öka antalet platser på fristående kurs

Indikator

Antal helårsstudenter på fristående kurs

Uppsala universitet har som mål att öka antalet platser på fristående kurs. Konsistoriet har i ett antal år lyft frågan och för att öka antalet platser har riktade medel tilldelats vetenskapsområdena (genom verksamhetsplanerna). Under de senaste åren har detta bland annat skett genom regeringens satsningar på livslångt lärande. Antalet helårsstudenter på fristående kurser minskade år 2021, till 8 013 (62 procent kvinnor och 38 procent män) (figur 2.8). Detta ska dock ses i ljuset av att antalet ökade relativt kraftigt under 2019 och 2020. Både minskningen 2021 och ökningen 2019 och 2020 skedde vid alla tre vetenskapsområden (figur 2.9). I fråga om ökningen (i antal räknat) var den störst vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap med 1 013 helårsstudenter. Det är också vid detta vetenskapsområde som det stora antalet helårsstudenter på fristående kurs återfinns. Den största procentuella ökningen åren 2019 och 2020 skedde vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap, där andelen ökade med 45 procent.

Figur 2.8.-2.9. Antal helårsstudenter på fristående kurs (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Ladok

2.1.6. Utbildningen på forskarnivå ska ha volym och bredd

Indikatorer

-Antal doktorander med minst 1 procent aktivitet (individer och heltidsekvivalenter)

-Antal nyantagna doktorander

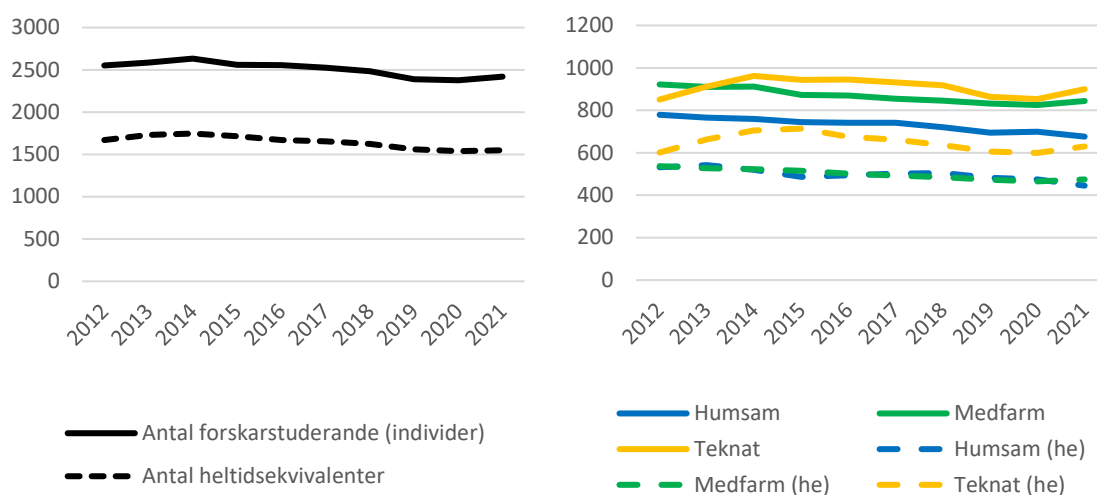
Forskarutbildning ges över hela universitetets ämnesbredd. Under 2021 bedrevs forskarutbildning inom 193 forskarutbildningsämnen. År 2021 omfattade utbildningen på forskarnivå totalt 2 419³ doktorander (51 procent kvinnor och 49 procent män), vilket var en ökning med 38 personer jämfört med år 2020 (figur 2.10). Antalet heltidsekvivalenter uppgick till 1 549 (50 procent kvinnor och 50 procent män), vilket var en knapp ökning jämfört med 2020. Det finns dock en eftersläpning i inrapporteringen i studiedokumentationssystemet, vilket gör att volymen av doktorander är underskattad 2021.

Under 2021 har antalet doktorander ökat, framför allt vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap, men också vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci (figur 2.11). Däremot har den

³ Siffror för registrerade, heltidsekvivalenter samt nyantagna för 2021 är uppdaterade i mars 2022 jämfört med årsredovisningen för 2021.

nedåtgående trenden vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap fortsatt. Doktorander med doktorandanställning, vilket är den dominerande finansieringsformen, är dock fler 2021 jämfört med 2012 (mätt i heltidsekvivalenter) vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap (se figur 8.4). Externa bidrag har finansierat cirka två tredjedelar av doktorandanställningarna inom vetenskapsområdet för medicin och farmaci 2021, drygt hälften inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap och cirka en sjättedel inom vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap.

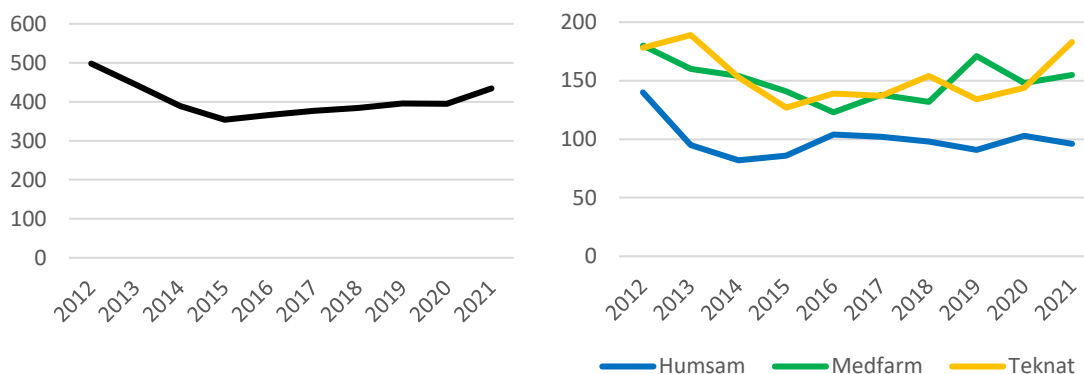
Figur 2.10.-2.11. Antal doktorander (individer) och heltidsekvivalenter (he) med minst 1 procents aktivitet vid Uppsala universitet (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2012-2021. Observera att siffrorna för 2021 kan vara något för låga på grund av eftersläpning i registreringen. Källa: GLIS-Ladok.

I figur 2.12 visas utvecklingen av antalet nyantagna doktorander. År 2021 antog Uppsala universitet 434 doktorander (55 procent kvinnor och 45 procent män), vilket var det högsta antalet sedan 2013. Antalet var dock fortfarande lägre än under de första åren av 2010-talet, då universitetet antog nästan 500 doktorander per år.

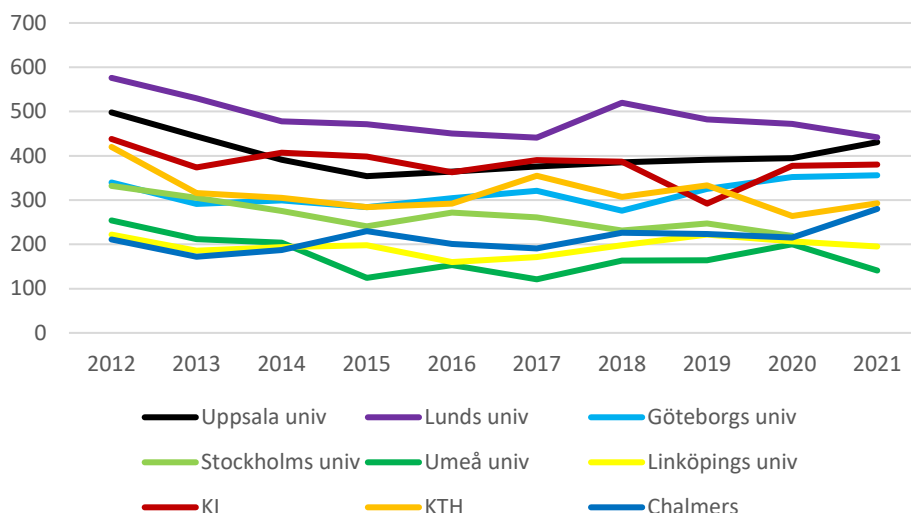
Vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap antogs 183 doktorander (46 procent kvinnor och 56 procent män) under 2021, vilket var en ökning jämfört med 2020 och på samma nivå som i början av 2010-talet (figur 2.13). Även vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci ökade antalet nyantagna 2021 - till 155 doktorander (61 procent kvinnor och 39 procent män) - och de senaste fem åren har det varit en ökande trend i antalet nyantagna vid vetenskapsområdet. Vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap har antalet nyantagna uppgått till cirka 100 per år de senaste sex åren. År 2021 antogs 96 doktorander (63 procent kvinnor och 37 procent män) vid vetenskapsområdet.

Figur 2.12.-2.13. Antal nyantagna doktorander vid Uppsala universitet (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2011-2020. Källa: GLIS-Ladok

Jämfört med andra lärosäten är Uppsala universitet tillsammans med Lunds universitet det lärosäte som antagit flest doktorander under 2021 och Uppsala universitet har nu för första gången på tio år lika många nyantagna som Lunds universitet (figur 2.14).

Figur 2.14. Antal nyantagna doktorander vid ett antal olika lärosäten 2012-2021. Källa: Årsredovisning för respektive universitet

2.2. Övrig uppföljning utbildning

Utöver de indikatorer som presenteras i avsnitt 2.1 finns det också annan uppföljning som ger viktig information om universitetets utveckling inom utbildning. Denna presenteras i detta avsnitt.

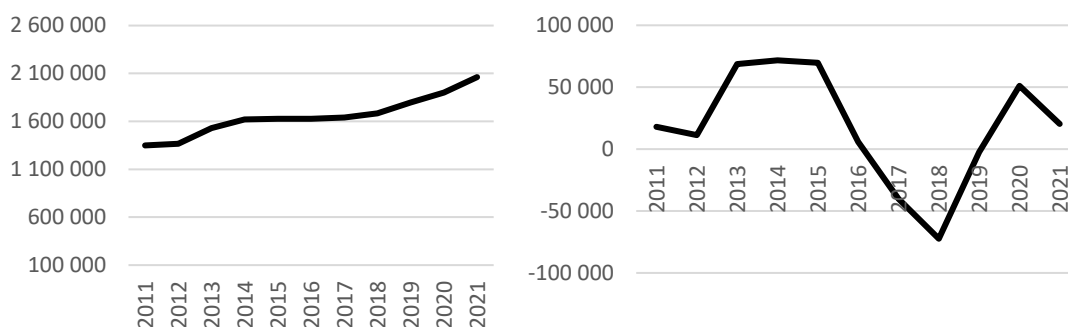
2.2.1. Utbildningsproduktion relativt takbelopp

Universitetets målsättning är att utbildningsproduktionen (det ekonomiska värdet av helårsstudenter och helårsprestationer) varje år ska vara i balans med det tilldelade takbeloppet (anslagsmedel inom utbildning). Sett över en tioårsperiod har takbeloppet ökat och därmed också utbildningsproduktionen (figur 2.10). Det är emellertid svårt att varje år exakt anpassa produktionen efter takbeloppet, särskilt om utbildningsuppgifterna förändras med kort framförhållning. 2021 hade universitetet en överproduktion på 23 mnkr, vilket delvis berodde på regeringens tillfälliga utbyggnader under covid-19-pandemin. Den ackumulerade överproduktionen uppgick till 143 mnkr. Prognosen för 2022 är en

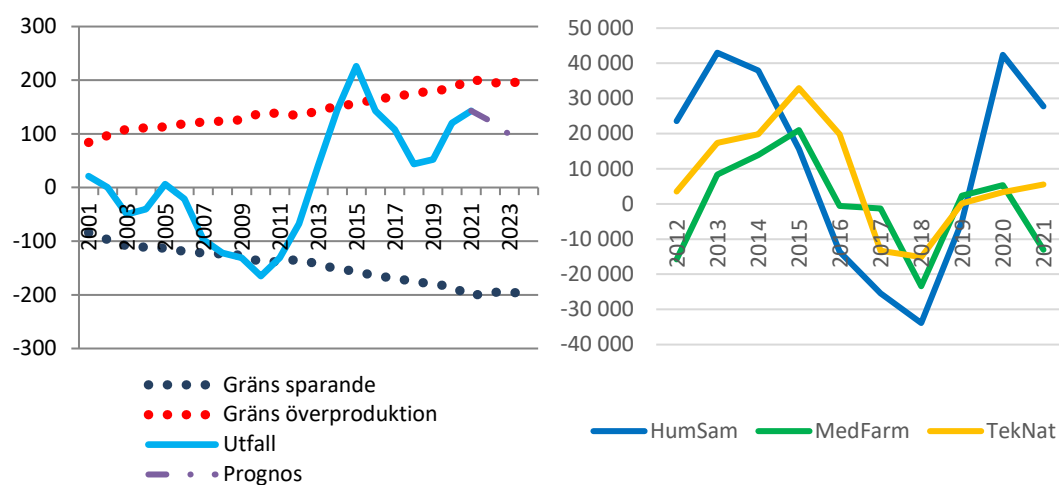
svag underproduktion och prognosen från 2023 och framåt är att produktionen kommer att ligga kring det årliga takbeloppet.

Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap och vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap överproducerade mot internt tilldelat takbelopp 2021 (figur 2.13). Den övervägande delen av överproduktionen skedde inom vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap. Vetenskapsområdet för medicin och farmaci underproducerade 2021.

Figur 2.10.-2.11. Utbildningsproduktion (tkr) (vänster) samt utbildningsproduktion relativt takbelopp (tkr) (höger) 2011–2021. Källa: GLIS-Ladok

Figur 2.12.-2.13. Ackumulerad över- och underproduktion (mnkr) 2001–2021, samt prognos 2022-2024 (vänster) samt utbildningsproduktion relativt takbelopp (tkr) per vetenskapsområde 2011-2021 (höger). Källa: GLIS-Ladok

2.2.2. Utbyggnad enligt regleringsbrev

Uppsala universitet har haft och har i uppdrag att bygga ut utbildningar som leder till examen som barnmorska, civilingenjör, förskollärare, grundlärare (F-3), grundlärare (4–6), ämneslärare, ämneslärare efter kompletterande pedagogisk utbildning, högskoleingenjör, läkare, sjuksköterska samt specialistsjuksköterska. Målet för utbyggnaderna som rörde lärarutbildningar samt hälso- och sjukvårdsutbildningar som påbörjades 2015 och 2017 uttrycktes tidigare i nybörjarplatser på respektive utbildning (i jämförelse med år 2014). Från och med 2021 då dessa utbildningar ska vara färdigutbyggda uttrycks målet istället i totalt antal utexaminerade inom lärar- respektive hälso- och sjukvårdsutbildningar. Detta gäller för perioden 2021-2024. För att ge en heltäckande bild kommer dessa utbyggnader därför att redovisas på två sätt, dels i förhållande till det nya målet i form av antalet utexaminerade men även med figurer som visar programnybörjare samt helårsstudenter. Utbyggnaden som rörde

ingenjörutbildningar, läkarutbildningen samt lantmäterit utbildningen som påbörjades 2018 uttrycks i helårsstudenter.

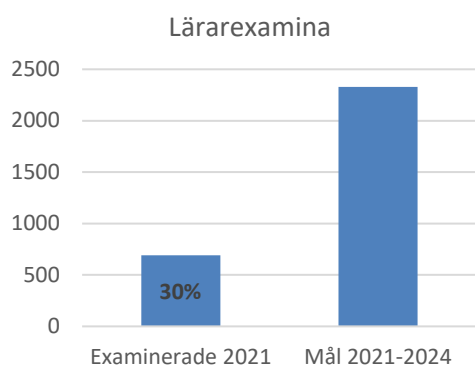
Läraryt bildningar samt hälso- och sjukvårdsutbildningar

I justerat regleringsbrev för 2021 erhö ll universitetet mål som beskrivs i form av antalet examine-
rade. För perioden 2021-2024 är målet för Uppsala universitet att 2 330 studenter ska ta ut en lärar-
eller förskollärarexamen och 1 500 studenter ska ta ut en examen från de aktuella hälso- och sjuk-
vårdsutbildningarna. Måltalen som anges bygger på egna bedömningar som Uppsala universitet
skickat in till departementet som svar på en förfrågan.

Två faktorer påverkar bedömningen av huruvida universitetet kommer att nå de mål som satts. Den
första är hur många som examinerats under det första av de fyra åren, det vill säga under 2021. Den
andra faktorn som påverkar bedömningen är hur många som, baserat på statistik om tidigare års pro-
gramnybörjare och antalet helårsstudenter, kan förväntas ta ut examen under de kommande tre åren.

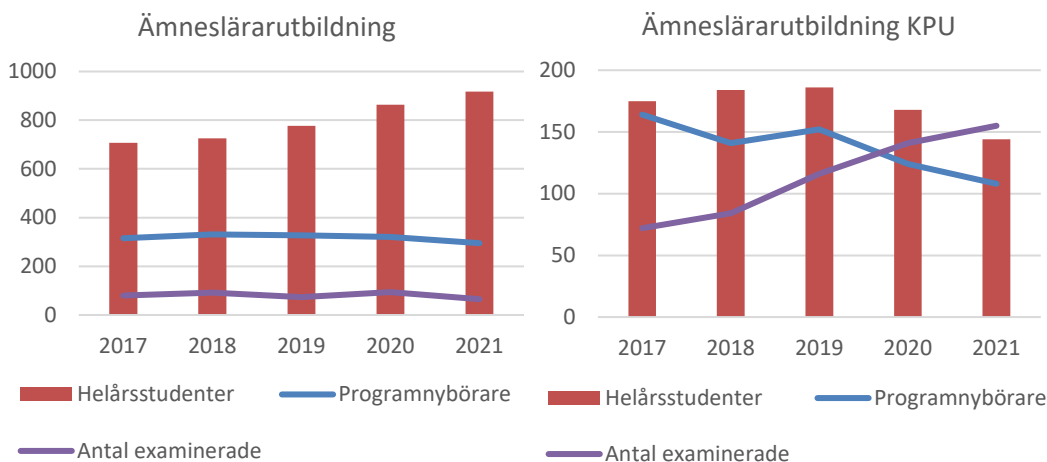
När det gäller lärarprogrammen uppgick antalet examinerade år 2021 till 692 vilket motsvarar 30
procent av det totala målet (figur 2.14). Dessa uppgifter tillsammans med statistik om antalet pro-
gramnybörjare och helårsstudenter de senaste åren (figur 2.15-2.18) tyder på att målet för fyraårspe-
rioden bör nås.

Figur 2.14. Antal examinerade 2021 inom läraryt bildningar som ingår i utbyggnaderna 2015 samt 2017.
Procentsatsen visar antal examinerade 2021 i relation till målet för 2021-2024. Källa: Glis-Ladok

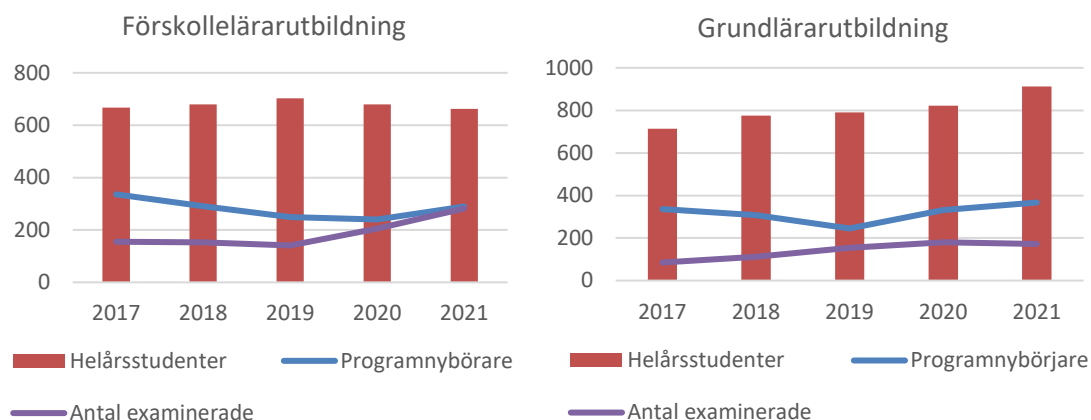

För utbildningar som leder till lärar- eller förskollärarexamen nåddes de då uppsatta målen i stort av-
seende ökningen av antalet programnybörjare 2015-2020 (figur 2.15-2.18). Vissa utbildningar ökade
mer än det uttalade målet medan andra utbildningar, framför allt förskolläraryt bildningen, vissa år
hade svårt att fylla sina platser på grund av lågt söktryck. Tillgången på VFU-platser har också på-
verkat möjligheten att bygga ut vissa utbildningar.

Figur 2.15.-2.16. Utbyggnad av utbildning till ämneslärarexamen (vänster) samt utbyggnad av utbildning till ämneslärarexamen som avläggs efter kompletterande pedagogisk utbildning (höger). Källa: GLIS –Ladok

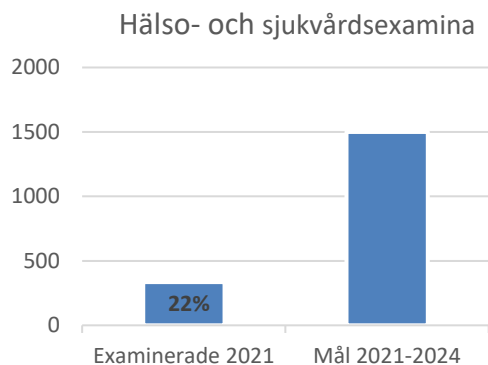

Figur 2.17.-2.18. Utbyggnad av utbildning till förskollärarexamen (vänster) samt utbyggnad av utbildning till grundskollärarexamen (höger). Källa: GLIS-Ladok.

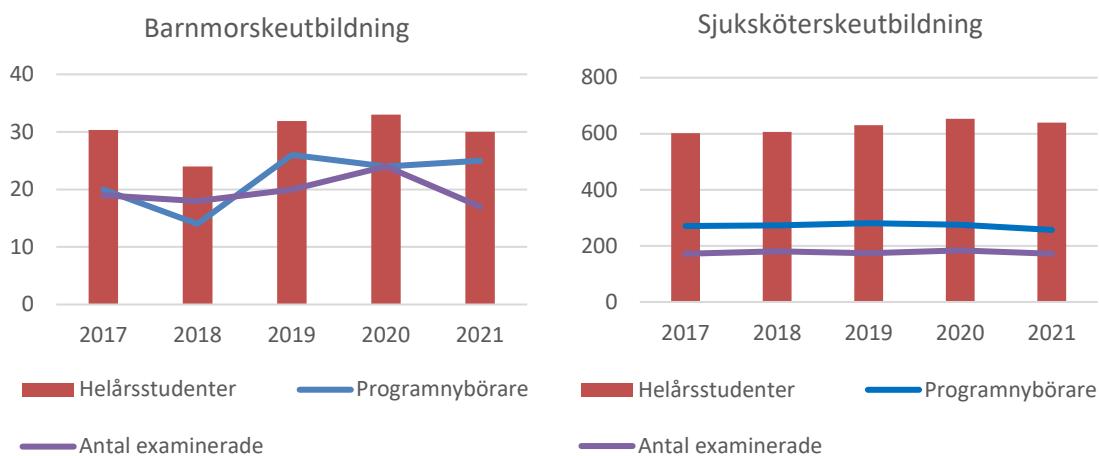
När det gäller de aktuella hälso- och sjukvårdsutbildningarna har 335 studenter examinerats under 2021 vilket motsvarar 22 procent av det totala målet om 1 500 examinerade studenter (figur 2.19). Det finns ingen tydlig trend att antalet programnybörjare och antalet helårsstudenter har ökat inom dessa utbildningar under de senaste åren (figur 2.20-2.22) och det är därför svårt att i dagsläget bedöma om målet för fyraårsperioden kommer att nås.

Figur 2.19. Antal examinerade 2021 inom de hälso- och sjukvårdsutbildningar som ingår i utbyggnaderna 2015 samt 2017. Procentsatsen visar antal examinerade 2021 i relation till måltalet för 2021-2024. Källa: Glis-Ladok

Inom de utbyggnader som rör hälso- och sjukvårdsutbildningar (barnmorske-, sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeutbildningen) hade universitetet svårt att klara målen som departementet satt upp i form av utökning av antalet programnybörjare 2015-2020 (figur 2.20-2.22). Enstaka utbildningar klarade målet enstaka år men i stort uppnåddes inte målen, vilket framförallt berodde på bristen på VFU platser.

Figur 2.20.-2.21. Utbyggnad av utbildning till barnmorskeexamen samt utbyggnad av utbildning till sjuksköterskeexamen (höger). Källa: GLIS-Ladok.

Figur 2.22. Utbyggnad av utbildning till specialistsjuksköterskeexamen. Källa: GLIS-Ladok.

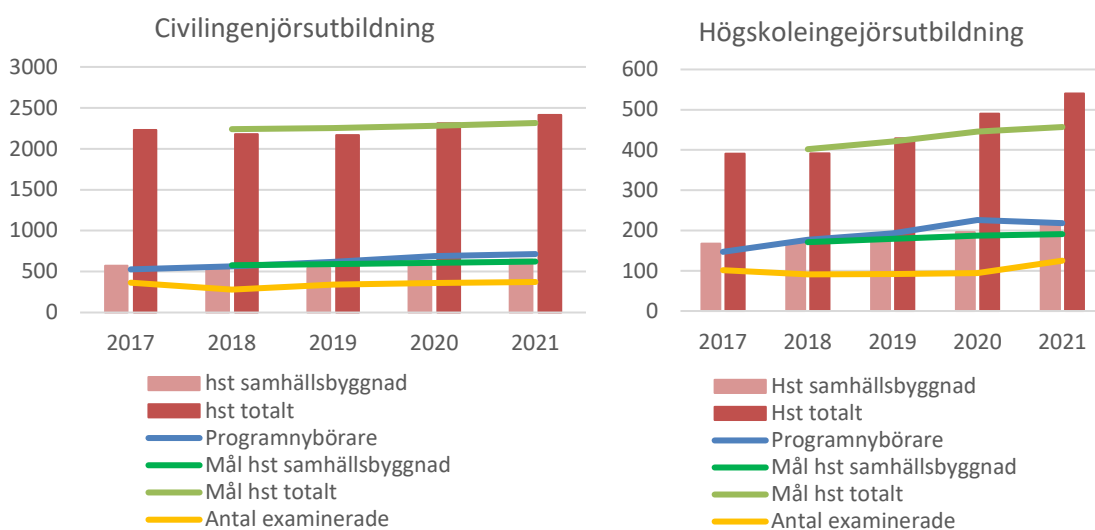
Ingenjörsutbildningar, läkarutbildning samt lantmäteriutbildning

Vad gäller utbyggnaden av samhällsbyggnad, som även den kom med budgetpropositionen 2018, så är den inriktad mot dels samhällsvetare, dels civilingenjörer och högskoleingenjörer. Utbyggnaderna inom civil- respektive högskoleingenjörsutbildningarna överlappar delvis med den generella utbyggnaden inom samma utbildningar och redovisas därför i samma diagram (figur 2.23–2.24). Utbyggnaden inom samhällsbyggnad avseende civilingenjörsutbildningen utgörs av utbildningarna: System i teknik och samhälle, Miljö- och vattenteknik samt Industriell ekonomi (som är under uppbyggnad). Målet om antalet helårsstudenter har nåtts under 2021.

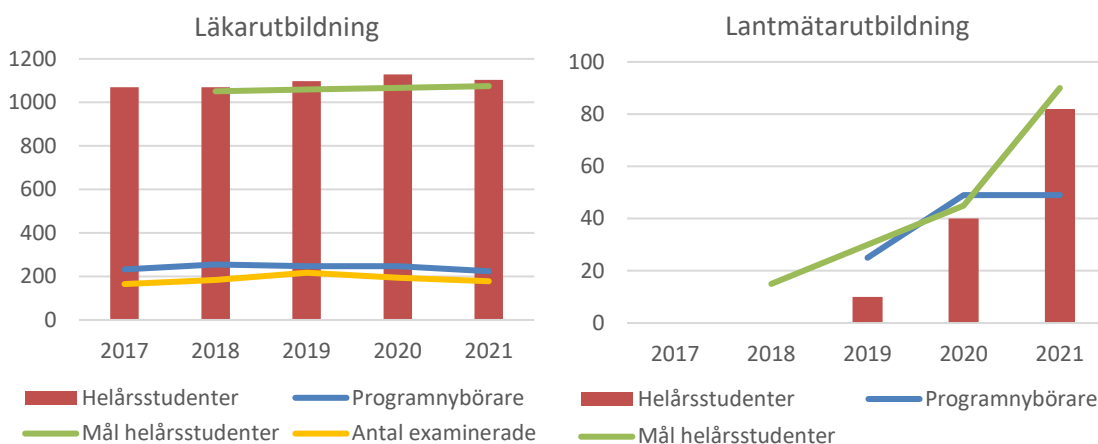
Utbyggnaden av utbildningen till läkare har ökat med 34 helårsstudenter sedan 2017 och uppfyller målet (figur 2.25).

Den samhällsvetenskapliga delen av utbyggnaden inom samhällsbyggnad utgörs av en lantmäteriutbildning med juridisk inriktning. I och med att utbildningen startade först 2019 har målet ännu inte kunnat uppnås men beräknas vara uppnått 2022 (figur 2.26).

Figur 2.23.-2.24. Utbyggnad av utbildning till civilingenjörsexamen (vänster) samt utbyggnad av utbildning till högskoleingenjörsexamen (höger). Källa: GLIS-Ladok.

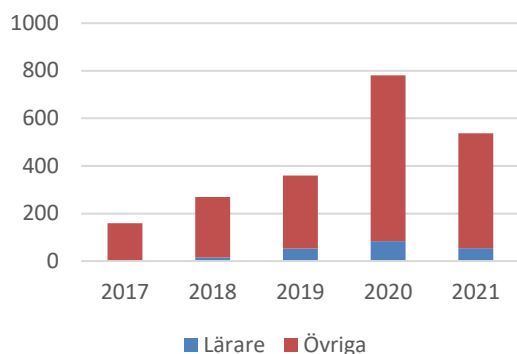
Figur 2.25.-2.26. Utbyggnad av utbildning till läkarexamen samt utbyggnad av utbildning till lantmäteriexamen. Källa: GLIS-Ladok.

Sommarkurser

Universitetet har från och med 2018 haft i uppdrag att bygga ut sommarkurser som i första hand är relevanta för studenter och obehöriga lärare som vill ta ut en lärarexamen, men även övriga sommarkurser ingick i denna utbyggnad. År 2021 omfattade dessa kurser 54 helårsstudenter. Det totala antalet helårsstudenter på sommarkurser 2021 var 537 vilket var en minskning från 2020 men avsevärt högre än 2019 (figur 2.27). Det innebär att målet för den generella sommarkursutbyggnaden inte nåddes för 2021 men nåddes med råge under 2020. Beslutet om extramedel till sommarkurser för 2021 kom dock i ett senare skede än för 2020 men uppgick till samma belopp (18,2 miljoner), vilket gjorde det svårt att nå målet.

Figur 2.27. Utbyggnad av sommarkurser, totalt och inriktat mot lärare, helårsstudenter. Källa: GLIS-Ladok

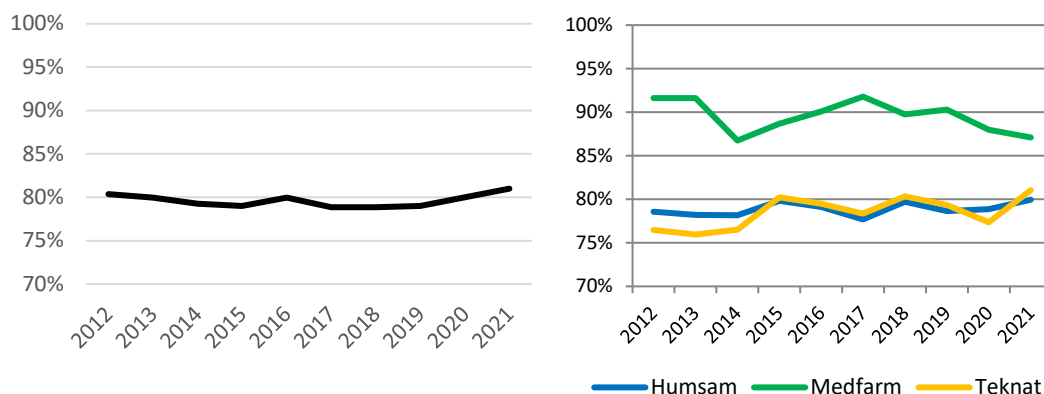
2.2.3. Prestationsgrad och examina inom utbildning på grund- och avancerad nivå

Prestationsgraden för hela universitetet har varit relativt stabil de senaste åren och uppgick 2021 till 81 procent (figur 2.28) (83 procent för kvinnor och 79 procent för män). Prestationsgraden inom programutbildningar är generellt högre och var 2021 89 procent. Fristående kurser hade en prestationsgrad på 62 procent, men här finns skillnader beroende på undervisningsform. Fristående kurser som ges på heltid och dagtid har en prestationsgrad på 70 procent. Distans- och nätutbildningarna har en prestationsgrad på 47 procent.

Även vid de olika vetenskapsområdena har prestationsgraden varit relativt stabil (figur 2.29). Vetenskapsområdet för medicin och farmaci har högst prestationsgrad, vilken överstigit 87 procent under

hela perioden (89 procent för kvinnor och 88 procent för män). En anledning till den höga prestationsgraden inom detta område är att utbildningsutbudet domineras av yrkesutbildningar.

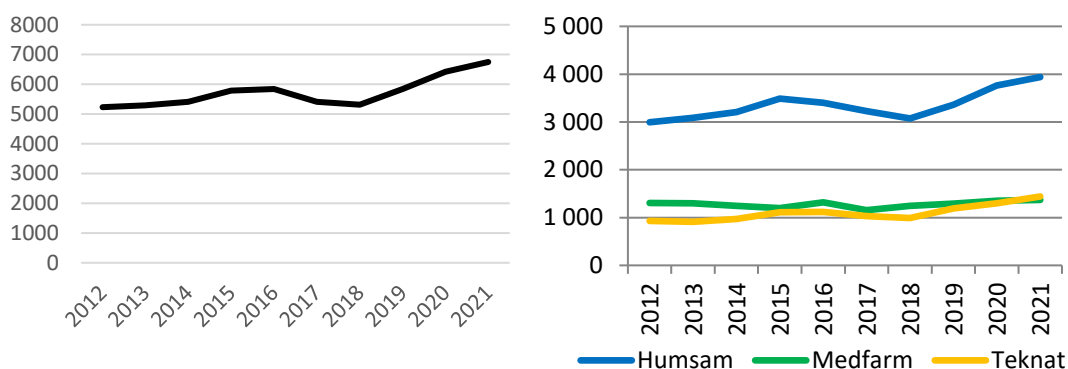
Figur 2.28.-2.29. Prestationsgrad vid Uppsala universitet (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Ladok

Under 2021 har 6 749 examina utfärdats (62 procent kvinnor och 38 procent män), vilket är en ökning jämfört med 2020 (figur 2.30). Andelen examina⁴ i förhållande till antalet helårsstudenter har varit relativt konstant under de senaste fem åren och uppgick år 2021 till 23 procent.

Sett över den senaste tioårsperioden har antalet utfärdade examina ökat vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap och vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap. Antalet utfärdade examina inom vetenskapsområdet för medicin och farmaci har legat relativt stabilt under perioden (figur 2.31). Vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap och vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap minskade antalet utfärdade examina mellan 2015 och 2018, men den trenden bröts 2019 och antalet examina fortsatte sedan öka även 2021.

Figur 2.30.-2.31. Antal utfärdade examina vid Uppsala universitet (vänster) samt vid respektive vetenskapsområde (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Ladok

Andelen examina på avancerad nivå (av totalt antal examina) var 51 procent år 2021. Denna andel har varit relativt konstant de senaste åren. Även andelen helårsstudenter på avancerad nivå har legat konstant på 26 procent. Det faktum att en större andel av studenterna på avancerad nivå tar ut examen jämfört med studenterna på grundnivå kan bero på att antalet fristående kurser är fler på grundnivå och att en större andel av de studenter som läser fristående kurser inte har som mål att ta en hel examen. Som nämnts tidigare finns det dock skillnader i prestationsgrad mellan olika fristående kurser där kurser som ges på heltid och dagtid har en högre prestationsgrad.

⁴ I antal examina räknas så kallade dubbelexamina, det vill säga när två examina baseras på en och samma högskoleutbildning, som två examina.

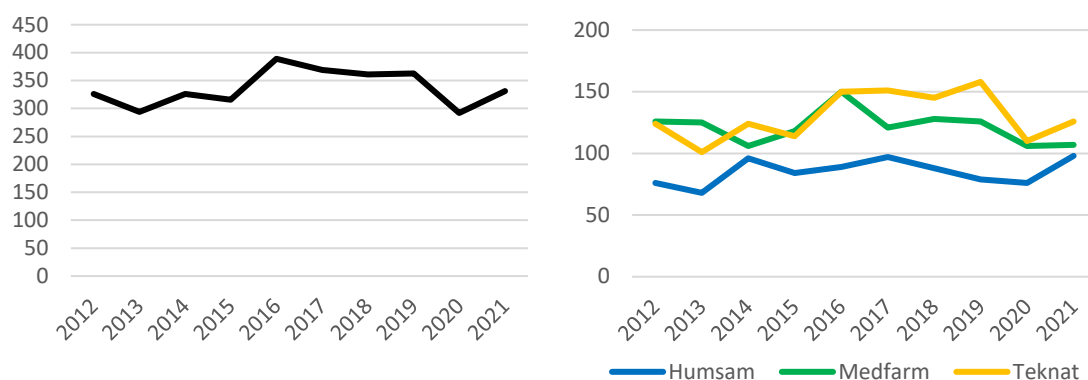
Det finns dock många studenter, särskilt inom vissa ämnen, som tar ut en examen genom att själva kombinera ihop fristående kurser som tillsammans ger rätt till en examen.

2.2.4. Examina inom forskarutbildning

Uppsala universitet har under 2021 utfärdat 331 doktorexamina (48 procent kvinnor och 52 procent män), vilket var en ökning med 13 procent jämfört med 2020, men fortfarande ett lägre antal än åren 2017-2019 (figur 2.32). Vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap var antalet doktorexamina under 2021 det högsta på tio år (figur 2.33). Även vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap ökade antalet doktorexamina 2021.

Andelen doktorexamina i förhållande till det totala antalet forskarstuderande var 14 procent år 2021. Denna andel har varit relativt konstant de senaste åren. Tiden från antagning till utfärdad examen varierar, bland annat på grund av föräldraledighet, sjukskrivning och i vilken utsträckning doktoranden har annan tjänstgöring såsom undervisning. Det gör att det inte alltid är ett exakt samband mellan antalet nyantagna, utfärdade examina och antalet aktiva doktorander.

Figur 2.32.-2.33. Antal doktorexamina vid Uppsala universitet (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Ladok

3. Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens

3.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier

Bedömningen är att universitetets position gällande målet *Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens* är stabil men skulle kunna stärkas. Av de sex indikatorer som används för att följa utvecklingen visar två att universitetet bibehåller en stark position. Universitetets andel av beviljade medel från Vetenskapsrådets utlysning av fria projektbidrag ligger generellt på en hög och stabil nivå. Antalet beviljade bidrag från ERC har varierat under den senaste tioårsperioden men varit högre under de senare åren. För två indikatorer är uppgiftsunderlaget litet men en försiktig tolkning av utvecklingen för antalet Wallenberg Fellows och Scholars samt beviljade Wallenberg projektmedel är att universitetet behåller sin position över tid. Två indikatorer visar en nedåtgående trend. För såväl genomsnittligt fältnormerat citeringsvärde som proportion publikationer bland de tio procent mest frekvent citerade gäller att Uppsala universitet, till skillnad från jämförelseuniversiteten, har en nedåtgående trend.

3.1.1. Utveckla forskningsexcellens

Indikatorer

- Genomsnittligt fältnormerat citeringsvärde (MNCS)⁵
- Proportion publikationer bland de tio procent mest frekvent citerade PP(top10%)

I figurerna 3.1 och 3.2 visas – för Uppsala universitet och tio svenska och internationella jämförelseuniversitet⁶ – genomsnittligt fältnormerat citeringsvärde (MNCS) och proportion publikationer bland de tio procent mest frekvent citerade (PP(top 10%)) för perioden 2010-2019.⁷ Båda figurerna har 2019 som slutår, vilket beror på att den datakälla som använts har 2019 som sista publiceringsår. MNCS-värdet är ett medelvärde över normerade citeringsvärden för publikationer från Uppsala universitet respektive jämförelseuniversiteten, där normeringen avser publiceringsår och vetenskapligt fält. Värdet för Uppsala universitet har legat kring 1,1 för merparten av åren 2012-2018, medan värdet för år 2019 var 1 (figur 3.1). Eftersom världsmedelvärdet är 1 (markerat med grönt i figuren) innebär detta att Uppsala för år 2019 hade ett värde lika med världsmedelvärdet. Uppsala universitets MNCS-värden ligger under värdena för jämförelseuniversiteten för nio av de tio åren. PP(top 10%), som är en excellens-indikator, är proportion publikationer från Uppsala universitet respektive jämförelseuniversiteten som tillhör de tio procent mest frekvent citerade, med hänsyn tagen till publiceringsår och vetenskapligt fält. Uppsala universitet har lägre värden än jämförelseuniversiteten under hela tidsperioden (figur 3.2). År 2019 hade universitetet värdet 9,9, ett värde som är något lägre än indikatorns världsmedelvärde (= 10, även detta markerat med grönt i figuren), medan värdet för jämförelseuniversiteten var 12,1. För såväl MNCS som PP(top 10%) gäller att Uppsala universitet, till skillnad från jämförelseuniversiteten, har en nedåtgående trend från år 2014 till år 2019.

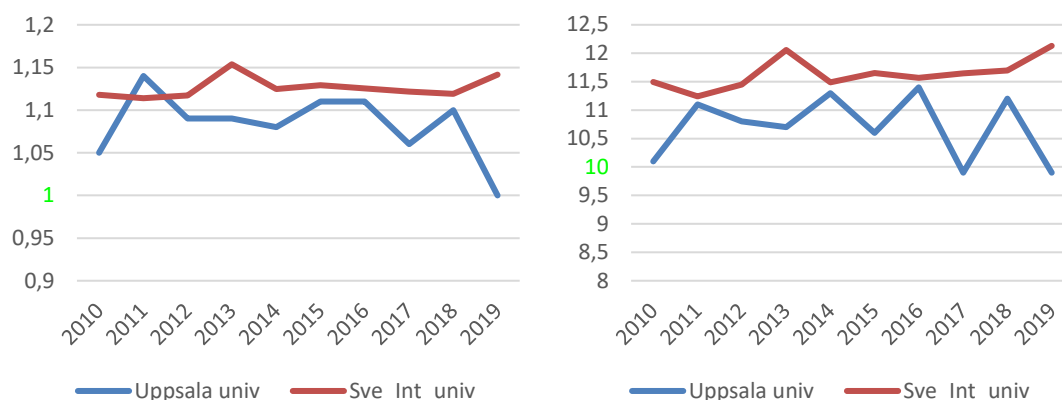
Publiceringstraditionerna skiljer sig åt mellan vetenskapsområden och inom stora delar av humaniora och samhällsvetenskap är täckningsgraden i Web of Science låg. Detta bör beaktas vid tolkningen av bibliometriska indikatorvärden baserade på Web of Science.

⁵ MNCS per vetenskapsområde är en del av Uppsala universitets kvalitetsbaserade resursfördelningsmodell (UFV 2016/1914)

⁶ Durham University, Eberhard Karls University of Tübingen, Ghent University, Lunds universitet, Stockholms universitet, University of Copenhagen, Göteborgs universitet, University of Groningen, University of Helsinki och University of Oslo samt Uppsala universitet. Såväl MNCS som PP(top 10%) beskrivs utförligt i rapporten "Uppsala University Annual Bibliometric Monitoring 2021" (<http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1630463/FULLTEXT02.pdf>).

⁷ För båda indikatorerna används "fractional counts". Om, exempelvis, Uppsala universitet har en (1) författare av totalt fyra för en viss publikation tilldelas Uppsala universitet fraktionen 1/4 avseende publikationen.

Figur 3.1.- 3.2. Genomsnittligt fältnormerat citeringsvärde (MNCS) (vänster) samt proportion publikationer bland de tio procent mest frekvent citerade (PP(top 10%)) (höger) för Uppsala universitet samt för tio svenska och internationella jämförelseuniversitet 2010-2019 (vänster). Källa: CWTS Monitor.

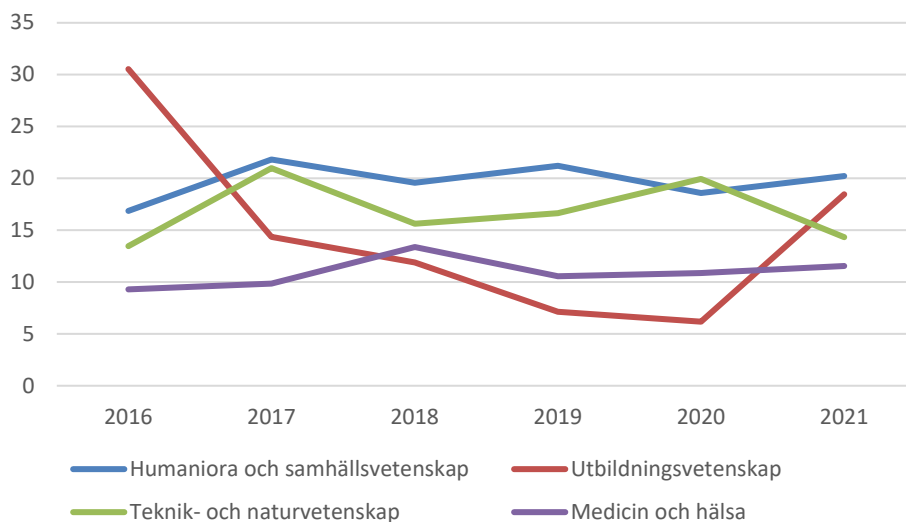
3.1.2. Vidmakthålla nationellt ledande position i konkurrensen om fria forskningsmedel

Indikatorer

-Andel av beviljade medel (kr) per utlysningår för Vetenskapsrådets utlysning av fria projektbidrag uppdelat på ämnesområdena humaniora och samhällsvetenskap, utbildningsvetenskap, teknik och naturvetenskap samt medicin och hälsa

Uppsala universitets andel av beviljade medel från Vetenskapsrådets utlysning av fria projektbidrag visas i figur 3.3. För utlysningar under 2021 uppgick Uppsala universitets andel till 20 procent inom ämnesområdet humaniora och samhällsvetenskap, 18 procent inom ämnesområdet utbildningsvetenskap, 14 procent inom teknik och naturvetenskap samt 12 procent inom medicin och hälsa. Sett över tid har universitetets andelar för dessa utlysningar varit stabila (med undantag för utbildningsvetenskap). I jämförelse med andra är Uppsala universitet det lärosäte som under flera år beviljats störst andel av utlysningen inom humaniora och samhällsvetenskap. Även för utlysningen inom teknik och naturvetenskap har universitetet tidigare beviljats störst andel, men för 2021 beviljades Lunds universitet samt Stockholms universitet mer medel än Uppsala universitet.

Figur 3.3. Uppsala universitets andel (jämfört med alla svenska lärosäten) av fria projektbidrag inom utlysningarna för humaniora och samhällsvetenskap, utbildningsvetenskap, teknik och naturvetenskap samt medicin och hälsa 2021. Källa: Vetenskapsrådets webbplats

3.1.3. Stärkt förmågan att attrahera excellensmedel i internationell konkurrens, inte minst från ERC

Indikatorer

- Antal beviljade bidrag från ERC per utlysningsår
- Antal beviljade Fellows och Scholars från Wallenbergstiftelserna per år
- Beviljade medel (kr) från Wallenbergs projektanslag per år

European Research Council:s (ERC:s) uppdrag är att främja forskarinitierad forskning av högsta kvalitet inom alla vetenskapliga områden genom omfattande och långsiktig finansiering. Det enda urvalskriteriet är vetenskaplig excellens. ERC har utlyst de fem typerna av bidrag som visas i tabell 3.1 alla år 2012-2021, med undantag för ERC Synergy Grant som började utlysas år 2019. Sedan 2012 har 72 forskare vid Uppsala universitet fått ERC-bidrag (33 procent kvinnor och 67 procent män) (tabell 3.1). Av dessa har 39 varit ERC Starting Grant⁸ och 21 ERC Consolidator Grant⁹. Antalet beviljade bidrag har varierat under den senaste tioårsperioden men har varit högre de senaste åren. Det är också viktigt att poängtera att uppgifter för 2021 är svåra att jämföra med andra år då ett nytt ramprogram startade och därför inte innehöll lika många utlysningar som tidigare år. Beviljandegraden, det vill säga antalet beviljade ansökningar för Uppsala universitet jämfört med det totala antalet ansökningar från universitetet, för perioden 2014-2020 var 14 procent för ERC Starting Grant och 13 procent för ERC Consolidator Grant. Som jämförelse kan nämnas att Uppsala universitets beviljandegrad för Vetenskapsrådets etableringsbidrag var 12 procent för samma period.¹⁰

Totalt sett under perioden 2012-2021 har vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap fått 47 bidrag, vetenskapsområdet för medicin och farmaci 14 bidrag och vetenskapsområdet för humaniora

⁸ ERC Starting Grant riktar sig till lovande, unga forskare med potential att bli ledande forskare. Det kan sökas två till sju år efter avlagd doktorsexamen. Bidragsstorleken är upp till 1,5 miljoner euro totalt för högst fem år.

⁹ ERC Consolidator Grant riktar sig till forskare som vill befästa sin självständighet genom att etablera en forskargrupp. Även forskare som nyligen startat en forskargrupp kan söka. Det kan sökas sju till 12 år efter avlagd doktorsexamen. Bidragsstorleken är upp till två miljoner euro totalt för högst fem år.

¹⁰ Vetenskapsrådets webbplats

och samhällsvetenskap 11 bidrag. Skillnaden i antal bidrag som vetenskapsområdena fått kan åtminstone delvis förklaras av att ERC:s budget är störst inom områdena Physical Sciences and engineering och Life sciences.

Tabell 3.1. Antal beviljade ERC-bidrag 2012-2021.¹¹ Källa: EU-kommissionens Participants Portal

Utlysnings- år	ERC Starting Grant	ERC Consolidator Grant	ERC Advanced Grant	ERC Proof of Concept Grant	ERC Synergy Grant	Totalt	varav Humsam	varav Medfarm	varav Teknat
2012	5		1			6	1	1	4
2013	5	2				7	1	1	5
2014	3	2				5	0	3	2
2015	2	3	1	1		7	2	2	3
2016	4	2	1	1		8	1	0	7
2017	5	2	1			8	1	1	6
2018	6	3	1			10	3	2	5
2019	3		2	1	1	7	0	1	6
2020	4	5	1			10	1	3	6
2021	2	2				4	1	0	3
Totalt	39	21	8	3	1	72	11	14	47
andel kvinnor	38%	33%	12%	33%	0%	33%	45%	43%	28%
andel män	62%	67%	88%	67%	100%	67%	55%	57%	72%

Wallenberg Academy Fellows (WAF) är ett karriärprogram som startade 2012 och som riktar sig till unga lovande forskare. Programmet är femårigt med möjlighet till förlängning. Syftet med programmet är att ge forskare från alla vetenskapliga discipliner långsiktig finansiering för att de ska kunna fokusera på att angripa svåra och långsiktiga forskningsfrågor. Universitetet inbjuds av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse (KAW) att nominera ett antal forskare till programmet. Utlysning har skett varje år mellan 2012 och 2017 och därefter vartannat år. Sedan starten har ett antal forskare från Uppsala universitet beviljats anslag varje år (tabell 3.2).

Wallenberg Scholars (WS) är ett program som startade 2009 och som avser att stödja och stimulera de mest framgångsrika forskarna vid svenska universitet. Det är också möjligt att befordras från WAF till WS. Utlysningar gjordes åren 2009 till 2012 och ett antal forskare från Uppsala universitet beviljades anslag alla dessa år. Sedan upphörde programmet under några år men återkom 2019 då Uppsalaforskare återigen beviljades anslag. Uppsala universitet var det lärosäte som hade flest aktiva Wallenberg Scholars år 2021, 23 av totalt 85 forskare.

Totalt sett under perioden 2009-2021 har vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap fått 49 Wallenberg Academy Fellows och Wallenberg Scholars anslag, vetenskapsområdet för medicin och farmaci 15 anslag och vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap 9 bidrag.

¹¹ Planerat datum för beslut för utlysning 2021: Advanced Grant 2022-05-13

Tabell 3.2. Antal beviljade Wallenberg Scholars och Fellows 2009-2021. Källa: Wallenberg webbplats

År	Wallenberg Clinical Scholars	Wallenberg Academy Fellows (WAF)	Wallenberg Scholars (WS)	WAF förlängnings- anslag	Totalt	varav Humsam	varav Medfarm	varav Teknat
2009			3		3	1	1	1
2010			2		2			2
2011			2		2			2
2012		5	4		9	1	4	3
2013		7			7	1	2	4
2014		6			6	2		4
2015		4			4			4
2016		4			4			4
2017	1	4		3	8	2	3	3
2018				3	3	1		2
2019	1	3	10	2	18	1	4	11
2020				3	3			3
2021		1	2	4	7		1	6
Totalt	2	34	23	15	74	9	15	49

Förutom individanslagen som beskrevs i tabell 3.2 beviljar Wallenbergstiftelserna också projektanslag till projekt med hög vetenskaplig potential. Projektansökningar till stiftelserna ska genomgå en intern prioritering vid lärosätena. Olika lärosäten har olika processer för detta vilket kan påverka utfallet.

KAW:s stiftelse beviljar företrädesvis anslag inom naturvetenskap, teknik och medicin. Från KAW delas det varje år ut relativt få men stora anslag. Det totala antalet utdelade projektanslag har minskat från i genomsnitt 25 per år (2012-2016) till i genomsnitt 20 per år (2017-2020). År 2021 gjordes ingen utlysning. Vidare har det belopp som kan sökas minskat från max 75 mnkr till max 40 mnkr. Uppsala universitet har beviljats mellan två och fyra anslag per år. Totalt har universitetet beviljats 26 anslag om totalt 646 045 tkr. En jämförelse med andra lärosäten visar att Karolinska institutet beviljats totalt 36 anslag, Lunds universitet 29 anslag, Stockholms universitet 25 anslag och Göteborgs universitet 15 anslag.

Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond (MAW) ger stöd framförallt inom samhällsvetenskap och humaniora samt till projekt inom lärande och informationsteknik och projekt för barn och ungdomsverksamhet. Beloppen som beviljas från denna stiftelse är mindre jämfört med de från KAW, som mest kan 5 miljoner beviljas. Information om beviljade medel har bara sammanställts för perioden 2016-2021.

Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse (MMW) stödjer forskning främst inom klinisk medicin, juridik och samhällsvetenskap. Även här är beloppen som beviljas mindre, som mest kan 10 miljoner beviljas. Information om beviljade medel har bara sammanställts för perioden 2015-2021.

Tabell 3.3. Beviljade medel (tkr) från Wallenbergs projektanslag 2012-2021.

Källa: Wallenberg webbplats

År	Knut och Alice Wallenbergs stiftelse	Marcus och Amalia Wallenbergs stiftelse	Marianne och Marcus Wallenbergs stiftelse	Totalt
2012	91 476	-	-	91 476
2013	73 198	-	-	73 198
2014	77 380	-	-	77 380
2015	158 715	-	7 900	166 615
2016	78 250	4 500	6 190	88 940
2017	79 800	12 300	12 800	104 900
2018	69 400	9 200	8 100	86 700
2019	119 500	5 787	24 000	149 287
2020	63 000	4 900	13 000	80 900
2021	-	5 000	6 000	11 000

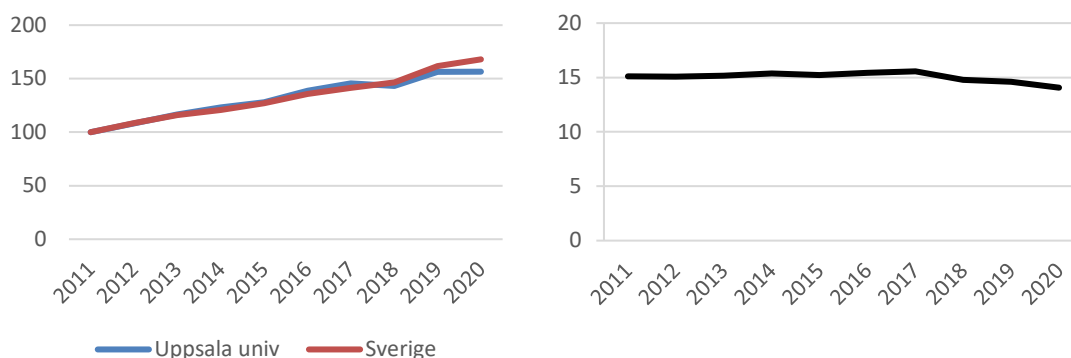
3.2. Övrig uppföljning forskning

Utöver de indikatorer som presenteras i avsnitt 3.1 och 4.1 finns det också annan uppföljning som ger viktig information om universitetets utveckling inom forskning. Denna presenteras i detta avsnitt.

3.2.1. Publikationsvolym och sampublicering

Antal publicerade artiklar i Web of Science (uttryckt som indextal med basår 2011) från Uppsala universitet har ökat under perioden 2011–2020 (figur 3.4)¹². Jämfört med svenska lärosäten hade universitetet ungefär samma antal publicerade artiklar för merparten av de tio åren. Uppsala universitets andel av det totala antalet svenska artiklar i Web of Science var 14,1 procent år 2020 (figur 3.5).

Figur 3.4.-3.5. Antal artiklar (uttryckt som indextal med basår 2011) från Uppsala universitet samt från svenska lärosäten¹³ (inklusive Uppsala universitet) (vänster) samt Uppsala universitets andel av det totala antalet artiklar från svenska lärosäten (höger) i Web of Science 2011–2020. Källa: Web of Science.

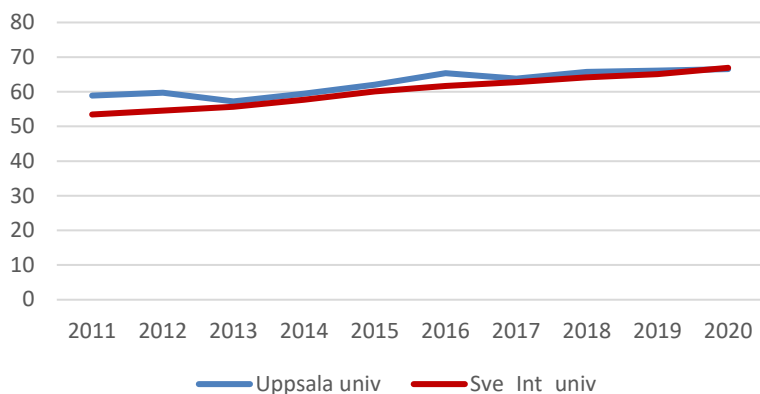

Av Uppsala universitets artiklar i Web of Science från år 2020 var 67 procent internationellt sampublicerade (figur 3.6). I figuren visas även andelar för de tio svenska och internationella jämförelseuniversitetet. Från år 2013 och framåt är skillnaderna i indikatorvärde mellan Uppsala universitet och jämförelsegruppen små. Andelen internationellt samförfattade publikationer ökar stadigt och är ett resultat av att forskning allt oftare sker inom stora internationella samarbeten.

¹² Underliggande analyser görs föregående hösttermin. Detta förklarar, avseende de delanalyser som inte gäller citeringar, att slutåret för publiceringar i denna rapport är 2020.

¹³ Samtliga svenska lärosäten

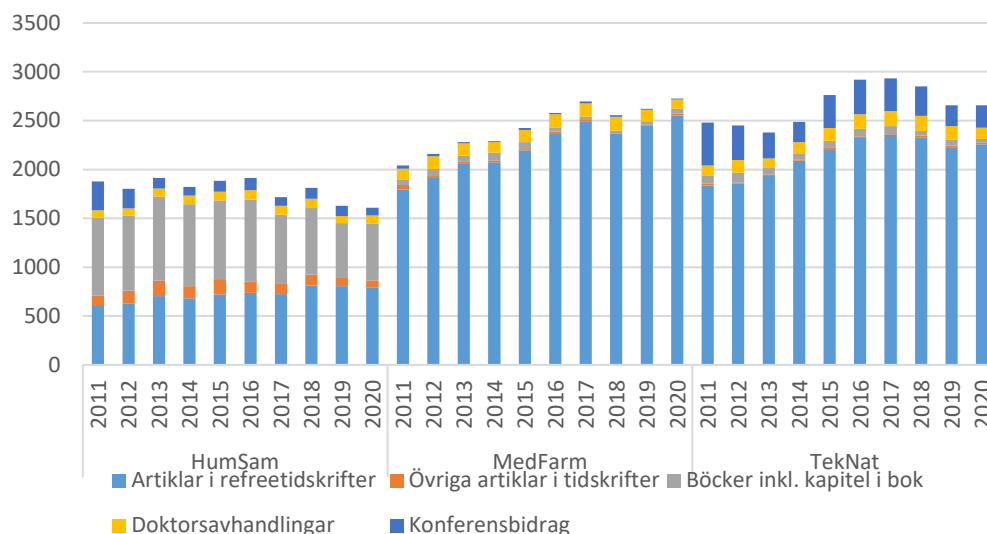
Figur 3.6. Andelen internationellt sampublicerade publikationer av samtliga artiklar i Web of Science för Uppsala universitet samt för tio svenska och internationella jämförelseuniversitet (exklusive Uppsala universitet) 2011-2020⁶. Källa: InCites.

Det totala antalet publikationer vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap uppvisar en minskande trend under perioden 2016-2020 (figur 3.7). Andelen referegranskade artiklar vid vetenskapsområdet var dock växande under perioden 2011-2019. Det totala antalet publikationer vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci uppvisar en växande trend under perioden 2011-2020. Vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap ökade det totala antalet publikationer under perioden 2013-2017, medan en nedgång märks från år 2017 till år 2019. Det totala antalet publikationer var dock ungefär samma år 2020 som år 2019.

Antalet publicerade böcker och kapitel i böcker var störst vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap och denna kategori var den dominerande kategorin för perioden 2011-2016 för området. För perioden 2017-2020 var dock antalet referegranskade artiklar större än antalet böcker och kapitel i böcker för samma vetenskapsområde.

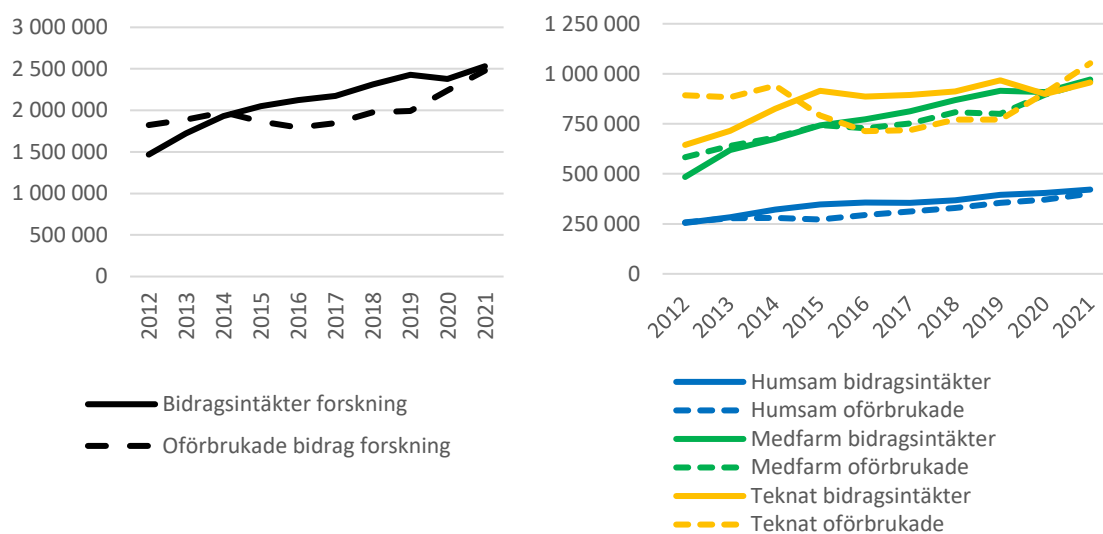
Figur 3.7. Antal publikationer per vetenskapsområde och publikationstyp 2011–2020. Observera att det finns viss eftersläpning i inrapporteringen för 2019 och 2020. Källa: DiVA.

3.2.2. Bidragsintäkter och oförbrukade bidrag

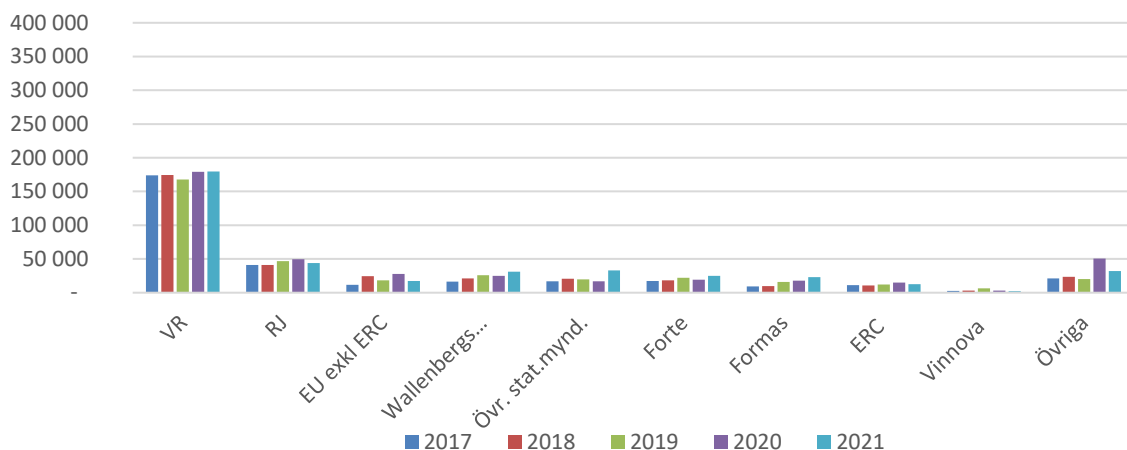
De totala bidragsintäkterna till forskning har ökat med 72 procent under den senaste tioårsperioden (figur 3.8). På grund av covid 19-pandemin kunde inte universitetet bedriva forskning i samma omfattning som tidigare, vilket in sin tur bidrog till minskade bidragsintäkter 2020. När resor, konferenser och laborationer uteblev intäktsfördes lägre bidragsbelopp och därmed ökade oförbrukade bidrag (inbetalningar från externa finansiärer som ännu inte har omsatts i verksamhet). Även om pandemin fortsatte under 2021 så återhämtade sig verksamheten och intäkterna för 2021 var högre än för både 2020 och 2019. Oförbrukade bidrag ökade dock fortsatt och låg 2021 på samma nivå som årets intäkter. Både bidragsintäkter och oförbrukade bidrag ökade under 2021 för alla tre vetenskapsområden. Vetenskapsområdet för medicin och farmaci hade mest bidragsintäkter 2021, 971 mnkr. Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap hade mest oförbrukade bidrag vid utgången av 2021, 1 053 mnkr. Den externfinansierade forskningen vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap var ungefär hälften så stor som vid de andra vetenskapsområdena.

Figur 3.8.-3.9. Utvecklingen av bidragsintäkter och oförbrukade bidrag (tkr) till Uppsala universitet (vänster) samt uppdelat per vetenskapsområde (höger) 2011-2021. Källa: GLIS-Raindance

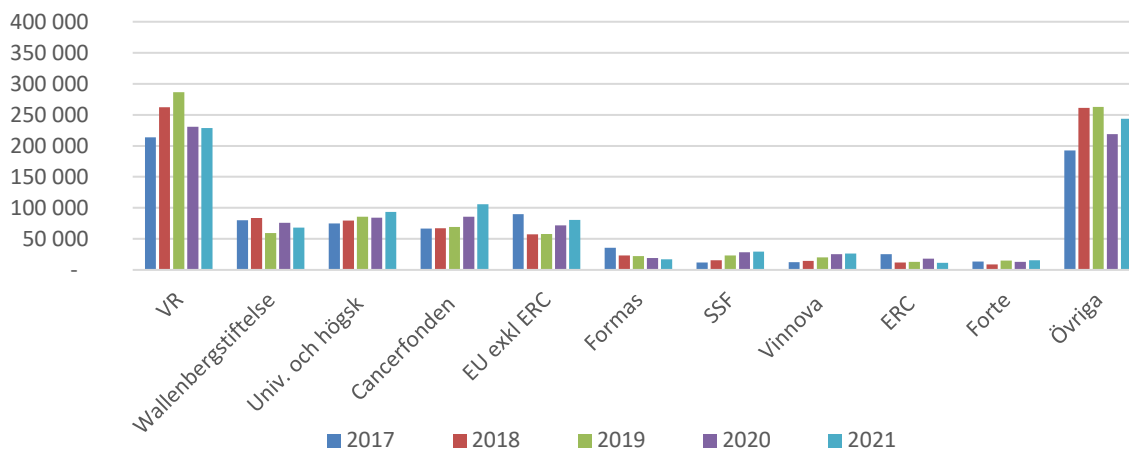
Figur 3.10- 3.12 visar utvecklingen av bidragsintäkter från de största finansiärerna för respektive vetenskapsområde. Vetenskapsrådet är den i särklass största finansiären men även Wallenbergstiftelserna samt EU bidrar med betydande belopp till samtliga vetenskapsområden. I jämförelse med de två andra vetenskapsområdena har vetenskapsområdet för medicin och farmaci höga belopp från ett större antal finansiärer som i figuren klassas som "övriga". Detta beror på att medicin och farmaci-forskning generellt attraherar ett större antal finansiärer som allmänheten skänker pengar till, till exempel Hjärt- och lungfonden, Hjärnfonden och Barncancerfonden. Cancerfonden är en annan stor finansiär till vetenskapsområdet men även "universitet och högskolor" bidrar med betydande belopp. En stor del av dessa medel är stöd till Sci-Life Lab som administreras genom KTH.¹⁴ Vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap är Riksbankens Jubileumsfond den näst största finansiären medan vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap erhåller höga belopp från Energimyndigheten och Stiftelsen för Strategisk forskning.

Figur 3.10. Utveckling av bidragsintäkter (tkr) från de största finansiärerna vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap 2017-2021. Källa: GLIS-Raindance

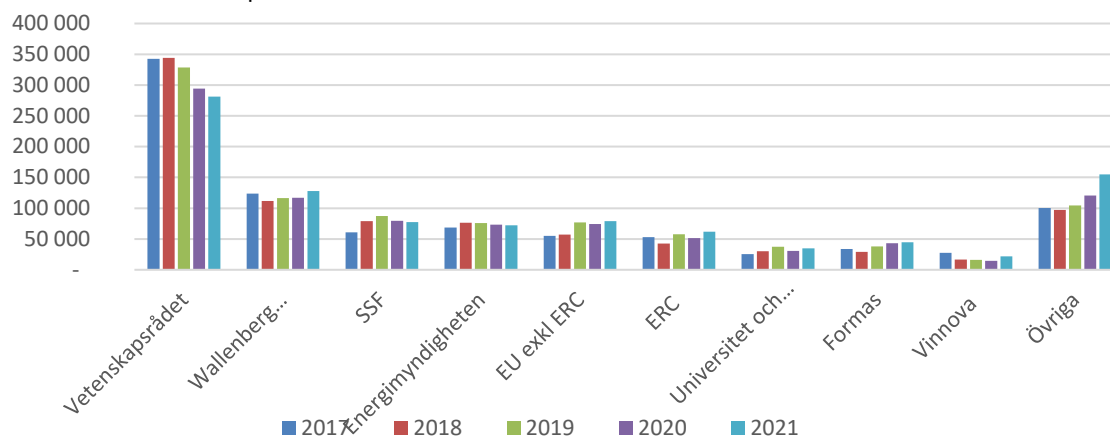

¹⁴ Sci-Life Lab är ett av de strategiska forskningsområden som Uppsala universitet medverkar i och där ett annat lärosäte är värd (KTH). KTH får medel för SCI-Life Lab som anslag men när del av dessa medel sedan förs över till Uppsala universitet så bokförs de som bidragsintäkter (verksamhet 210).

Figur 3.11. Utveckling av bidragsintäkter (tkr) från de största finansiärerna vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci 2017-2021. Källa: GLIS-Raindance

Figur 3.12. Utveckling av bidragsintäkter (tkr) från de största finansiärerna vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap 2017-2021. Källa: GLIS-Raindance

4. Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning

4.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier

Utvecklingen gällande målet *Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning* är svårtolkad. Av de tre indikatorer som används för att följa utvecklingen visar en indikator samstämmighet med målet. Trenden är positiv i fråga om beviljade bidrag från de europeiska ramprogrammen. Två indikatorer är mer svårtolkade. Universitetets andel av intäkter från finansiärer som stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning har ökat i vissa fall. Generellt är dessa andelar dock låga jämfört med exempelvis andelen beviljade fria projektbidrag från Vetenskapsrådet. Antal beviljade ansökningar i Vetenskapsrådets utlysning av stöd till forskningsmiljö är få och varierar från år till år och det är därför svårt att dra någon slutsats om utvecklingen.

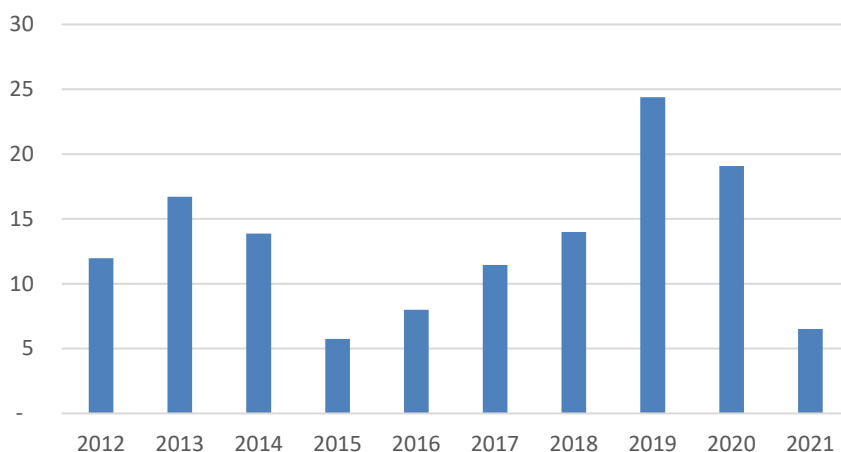
4.1.1. Stärka förmågan att erhålla forskningsresurser från finansiärer som framförallt stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning

Indikatorer

- Beviljade bidrag (belopp) per utlysningssår från de europeiska ramprogrammen
- Uppsala universitets andel av bidragsintäkter från Vinnova, Formas och Forte, Mistra och SSF per år

EU:s finansieringsinstrument för forskning och innovation har avlöst varandra i fleråriga så kallade ramprogram. Det tidigare ramprogrammet Horisont 2020 löpte mellan åren 2014-2020 och det innevarande ramprogrammet Horisont Europa startades 2021 och löper till 2027. Både nuvarande och tidigare ramprogram består av tre block, som går från spetskompetens till samhällsliga utmaningar. De första utlysningarna inom ramen för det nya ramprogrammet lanserades först under hösten 2021 vilket innebär att avsevärt färre utlysningar än tidigare år lanserats och beslutats om för 2021. Figur 4.1 visar att Uppsala universitets beviljade medel från EU:s ramprogram exklusive ERC ökade från sex till 24 miljoner Euro mellan 2015 och 2019. År 2020 minskade medlen till 19 miljoner Euro och 2021 till sju miljoner, men att jämföra 2021 med tidigare år blir inte rättvisande då byte av ramprogram innebär att färre utlysningar lanserades.

Figur 4.1. Uppsala universitets beviljade medel (mn euro) från EU:s ramprogram exklusive ERC 2012-2021. Källa: EU participants portal.

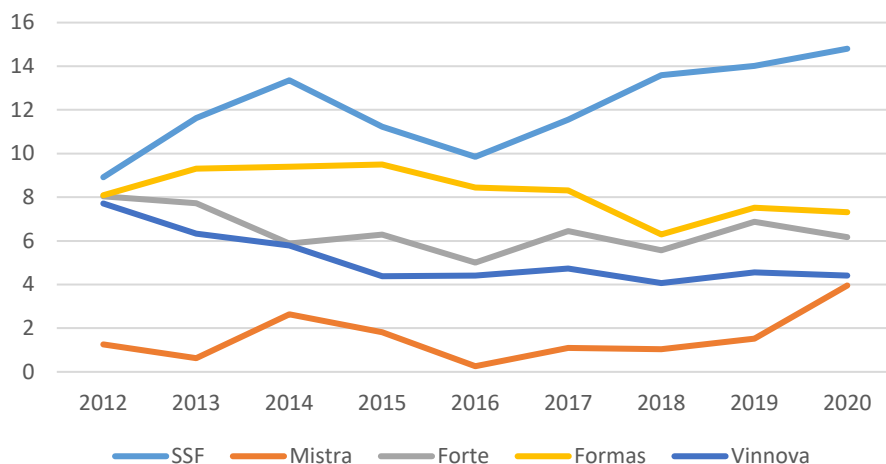

Uppsala universitet är generellt inte ett av de lärosäten i landet som erhåller högst belopp från finansiärer som stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning. Specialiserade lärosäten är mer framgångsrika när det gäller att få medel från dessa finansiärer. Samtidigt erhåller såväl Lunds universitet som i de flesta fall även Göteborgs universitet mer medel än Uppsala universitet från denna typ av finansiärer. Ett undantag är Stiftelsen för strategisk forskning (SFF) från vilken Uppsala universitet erhåller stora belopp.

Figur 4.2 visar hur Uppsala universitets andel av intäkter från finansiärer som stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning har utvecklats under 2012-2020 (jämförelsetal för 2021 finns ännu inte tillgängliga). Observera att figuren visar andel av intäkter (och inte beviljade bidrag), det vill säga förbrukningen av beviljade bidrag per år. Uppsala universitets andel av bidragsintäkter från

SSF¹⁵ har ökat stadigt sedan 2016 och uppgick år 2020 till 15 procent. Andelen från övriga finansierare var lägre 2020; andelen från Formas¹⁶ var sju procent, från Forte¹⁷ sex procent, från Vinnova¹⁸ fyra procent och från Mistra¹⁹ fyra procent. Universitetets andel av intäkter från Vinnova har minskat över tid medan intäkterna från Mistra har ökat.

Figur 4.2. Uppsala universitets andel (%) av intäkter från finansierare som stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning i förhållande till andra universitet 2012-2020. Källa: UKÄ:s statistikdatabas

4.1.2. Uppsala universitet ska utveckla fler högprofilerade forskningsmiljöer med tematisk inriktning

Indikator

Antal beviljade ansökningar i Vetenskapsrådets utlysning av stöd till forskningsmiljö

Vetenskapsrådets utlysning av stöd till forskningsmiljö syftar till att skapa mervärde av samarbete i något större grupperingar och finansiering kan sökas av en konstellation av flera forskare från olika

¹⁵ Stiftelsen för strategisk forskning stödjer forskning inom naturvetenskap, teknik och medicin. Stiftelsen ska främja utvecklingen av starka forskningsmiljöer av högsta internationella klass med betydelse för utvecklingen av Sveriges framtida konkurrenskraft.

¹⁶ Formas är ett statligt forskningsråd som finansierar forskning för en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar samhällsutveckling och som kan bidra till att uppfylla de globala hållbarhetsmålen.

¹⁷ Forte är ett statligt forskningsråd som finansierar vetenskaplig forskning för människors hälsa, arbetsliv och välfärd.

¹⁸ Vinnova är Sveriges innovationsmyndighet vars uppgift är att främja hållbar tillväxt genom att förbättra förutsättningarna för innovation och att finansiera behovsmotiverad forskning.

¹⁹ Mistra har till ändamål att stödja forskning av strategisk betydelse för en god livsmiljö. Forskningen skall ha betydelse för lösandet av viktiga miljöproblem och för en miljöanpassad samhällsutveckling. Stiftelsen skall främja utvecklingen av starka forskningsmiljöer av högsta internationella klass med betydelse för Sveriges framtida konkurrenskraft.

lärosäten och/eller ämnen. Under perioden 2016 till 2021 har Vetenskapsrådet haft 15 utlysningar som avser bidrag till stöd av forskningsmiljöer med olika inriktningar:

- inom klinisk behandlingsforskning (fem stycken)
- till tvärvetenskapliga forskningsmiljöer (två stycken)
- för uppföljningsstudier av covid-19-vaccin
- inom barn och ungdomars psykiska hälsa
- inom humaniora och samhällsvetenskap
- inom infektion och antibiotika
- inom migration och integration
- inom naturvetenskap och teknikvetenskap
- inom åldrande och hälsa
- inom registerbaserad forskning

Totalt har 137 bidrag beviljats inom dessa utlysningar varav Uppsala universitet har, som huvudsökande, fått 17 bidrag, det vill säga drygt 12 procent (tabell 3.4). Andelen beviljade ansökningar för Uppsala universitet har varierat mellan 7 och 17 procent. Det är utifrån detta svårt att dra någon slutsats kring en eventuell trend. Av de totalt 17 beviljade bidragen har 35 procent beviljats en kvinna och 65 procent en man.

Tabell 3.4. Antal beviljade ansökningar i Vetenskapsrådets utlysning av stöd till forskningsmiljö. Källa:

Utlisningsår	Antal utlysningar	Totalt antal beviljade ansökningar	Antal beviljade ansökningar Uppsala universitet	varav Humsam	varav Medfarm	varav Teknat
2016	1	10	1		1	
2017	2	25	4		4	
2018	4	26	3	2	1	
2019	3	29	2	1	1	
2020	2	23	3	1	1	1
2021	3	24	4		4	
Totalt	15	137	17	4	12	1
andel kvinnor			35			
andel män			65			

5. Utnyttja potentialen vid Campus Gotland

5.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier

Bedömningen är att utvecklingen gällande målet *Utnyttja potentialen vid Campus Gotland* går åt rätt håll. Samtliga fyra indikatorer som används för att följa utvecklingen visar samstämmighet med målet. Antalet helårsstudenter vid Campus Gotland ökar 2021. Detsamma gäller antalet avgiftsbetalande studenter och antalet doktorander. Även antalet anställda med anställningsort Visby ökar i de flesta anställningskategorier.

5.1.1. Campus Gotland ska vara en levande miljö med hög närvaro av medarbetare och studenter

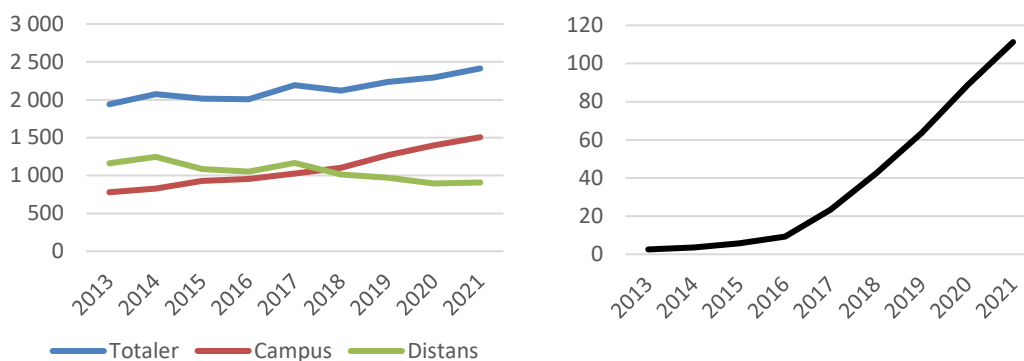
Indikatorer

- Antal helårsstudenter totalt och uppdelat på campus och distans
- Antal avgiftsbetalande studenter (helårsstudenter och individer)
- Antal doktorander
- Antal anställda med anställningsort/arbetsställe Visby för olika befattningskategorier

Uppsala universitet har sedan verksamheten vid dåvarande Högskolan på Gotland införlivades i universitetet 2013 arbetat för att öka antalet campusstuderande vid Campus Gotland. Målsättningen har varit 1 500 helårsstudenter i campusutbildning 2021. Detta mål är nu uppfyllt (figur 5.1). År 2021 hade Campus Gotland 1 505 helårsstudenter i campusutbildning (54 procent kvinnor och 46 procent män). Antalet helårsstudenter i campusutbildning har ökat med cirka 100 årligen, främst genom att nya utbildningar startat under perioden. Totalt sett uppgick antalet helårsstudenter till 2 413 (58 procent kvinnor och 42 procent män). Det totala antalet helårsstudenter har ökat i något lägre takt då antalet distansstuderande minskat något under perioden.

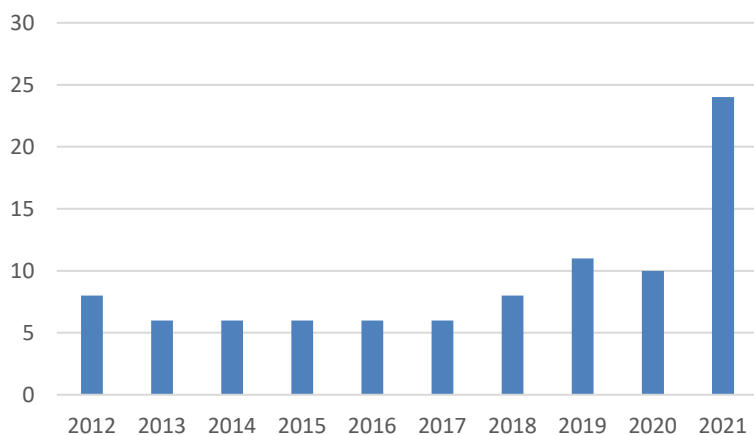
En betydande del av ökningen i antalet helårsstudenter beror på en ökning i antalet internationella studenter. Totalt uppgick antalet internationella studenter vid Campus Gotland till cirka 350 helårsstudenter 2021. Av dessa var 112 avgiftsbetalande (48 procent kvinnor och 52 procent män) (figur 5.2). Så sent som 2016 var antalet avgiftsbetalande helårsstudenter färre än tio. Denna stora ökning i antalet internationella studenter och antalet avgiftsbetalande studenter är ett resultat av att flera av de nya utbildningar som startat, såväl på grund- som avancerad nivå har engelska som undervisningsspråk. Fler utbildningar planeras framöver att ges på engelska vilket skulle kunna innebära ytterligare ökning i antalet internationella och avgiftsbetalande studenter.

Figur 5.1.-5.2. Helårsstudenter (hst) i campus och distansutbildning (vänster) samt avgiftsbetalande helårsstudenter (hst) (höger) vid Campus Gotland 2013-2021. Källa: GLIS-Ladok

Antalet doktorander vid Campus Gotland har sedan 2013 varit få (figur 5.3). År 2021 startade en tematisk tvärvetenskaplig forskarskola inom området hållbar utveckling. Till forskarskolan rekryterades tolv nya doktorander. Därutöver har ytterligare ett par doktorander anställt 2021 vilket innebär att antalet nu uppgår till 24 (67 procent kvinnor och 33 procent män). Utöver doktorander med doktorandanställning finns ett mindre antal universitetsadjunkter som ägnar del av sin tid åt doktorandstudier.

Figur 5.3. Antal doktorander (med doktorandanställning) vid Campus Gotland 2013-2021. Källa: GLIS-Ladok

Som en del i utvecklingen och utbyggnaden av Campus Gotland har ett mål för verksamheten varit att antalet lärare och forskare med placeringsort Gotland ska öka. Tabell 5.1. visar personalsammansättningen vid Campus Gotland under åren 2013-2021. År 2021 arbetade totalt 275 personer (motvarande knappt 200 årsarbetskrafter) vid Campus Gotland (50 procent kvinnor och 50 procent män). Av dessa var drygt 200 personal inom undervisning och forskning. Sedan 2013 har antalet anställda med placeringsort Campus Gotland ökat med drygt 100 personer. Det är framför allt den forskande och undervisande personalen som ökat. Ökningen är störst bland universitetsadjunkter men även antalet universitetslektorer har ökat och flera biträdande universitetslektorer och postdoktorer (meriteringsanställningar) har också anställts de senaste åren. En ökning har även skett av antalet doktorander och en kraftig ökning av antalet ”annan forskande och undervisande personal” (forskare, forskningsassistenter och amanuenser) har skett. Antalet teknisk-administrativ personal (inklusive bibliotekspersonal) har uppgått till omkring 70 personer de senaste åren.

Tabell 5.1. Antal anställda²⁰ vid Campus Gotland 2013-2021.²¹ Källa: GLIS-Primula

Befattningskategori	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Professorer	16	16	14	13	13	12	11	12	12
Universitetslektorer	51	53	55	54	58	53	54	53	54
Universitetsadjunkter	40	51	55	54	56	58	58	63	73
Meriteringsanställning	1	2	2	4	4	5	7	10	11
	3	9	11	11	14	18	21	29	47
Annan forskande och undervisande personal									
Forskarstuderande	6	6	6	6	6	8	11	10	24
	40	47	52	44	47	50	47	42	46
Administrativ personal									
Bibliotekspersonal	5	8	6	7	8	8	8	8	8
Teknisk personal	19	24	25	21	18	17	17	13	14
Total	173	208	212	207	216	221	228	234	275

²⁰ En anställning med placeringsort Campus Gotland innebär inte alltid att den anställde har heltidsnärvaro på Campus Gotland utan delar av tjänstgöringen kan ske i Uppsala.

²¹ Siffrorna är högre än i Årsredovisningen eftersom de inkluderar alla som varit anställda vid Campus Gotland någon gång under respektive år, oavsett omfattning.

6. Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning

6.2 Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier

Utvecklingen gällande utvecklingsmålet *Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning* är svårtolkad. Indikatorerna som presenteras reflekterar också endast en begränsad del av målet. Av de fyra indikatorer som används för att följa utvecklingen är två samstämmiga med målet. Under den senaste tioårsperioden har det skett en tydlig ökning av antalet samverkansdoktorander och antalet adjungerade lärare och lärare med klinisk tjänstgöring och förenade anställningar. Under 2021 var dock ökningen endast marginell. Två indikatorer är mer svårtolkade. Fluktuationer i antalet studenter i uppdragsutbildning och i intäkter från uppdragsutbildning beror till stor del på yttre faktorer, till exempel olika satsningar som görs inom offentlig sektor.

6.2.1. Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning

Indikatorer

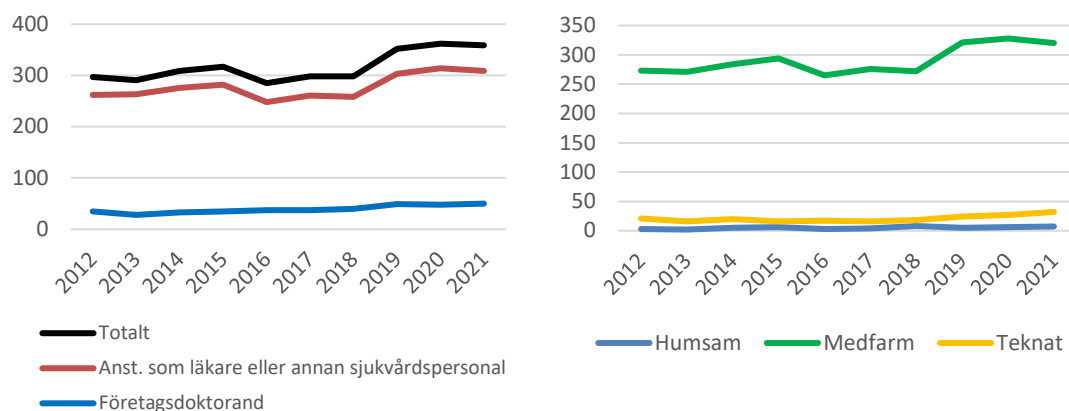
- Antal samverkansdoktorander
- Antal adjungerade lärare, och lärare med klinisk tjänstgöring och förenade anställningar
- Antal studenter (individer) som deltagit i uppdragsutbildning
- Intäkter från uppdragsutbildning

Att anta samverkansdoktorander är ett sätt att knyta universitet och arbetsliv närmare varandra. Antalet samverkansdoktorander låg i princip på samma nivå 2021 som 2020 (359 personer 2021 jämfört med 362 personer 2020) (figur 6.1). I gruppen samverkansdoktorander inkluderas både företagsdoktorander²² och doktorander som är anställda som läkare eller annan sjukvårdspersonal²³. Den senare gruppen är dock betydligt större än den tidigare. Under perioden 2012-2021 har doktorander som är anställda som läkare och annan sjukvårdspersonal ökat från 262 till 310 personer. I princip alla som har denna typ av anställning återfinns vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci (figur 6.2). Företagsdoktorander har ökat från 35 till 50 personer. Dessa personer är främst anställda vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap, men det finns också ett mindre antal företagsdoktorander vid de två andra vetenskapsområdena.

²² Doktorand som är anställd vid ett företag (och får sin lön från företaget) och bedriver utbildning på forskarnivå inom anställningen.

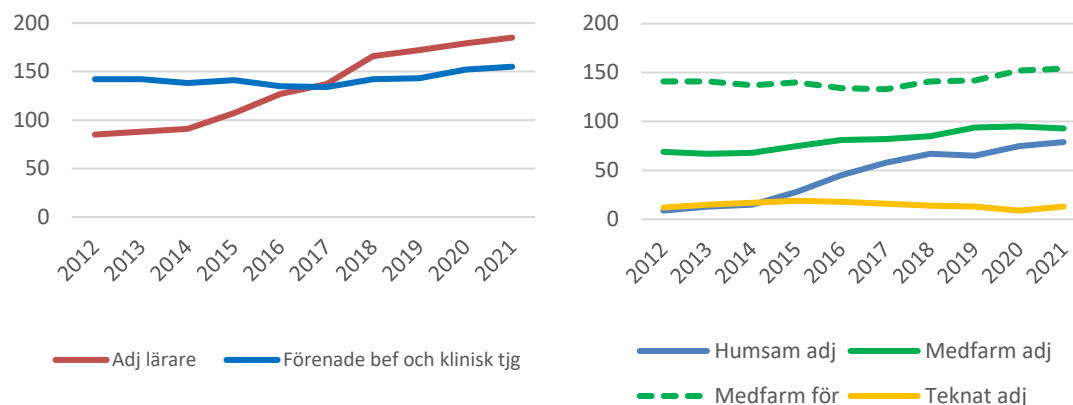
²³ Doktorand med anställning som läkare eller annan sjukvårdspersonal, vid Akademiska sjukhuset eller annat sjukhus, med utrymme att bedriva utbildning på forskarnivå inom anställningen.

Figur 6.1.-6.2. Antal samverkansdoktorander (individer) per finansieringsform (vänster) samt antal samverkansdoktorander (individer) per vetenskapsområde (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Ladok

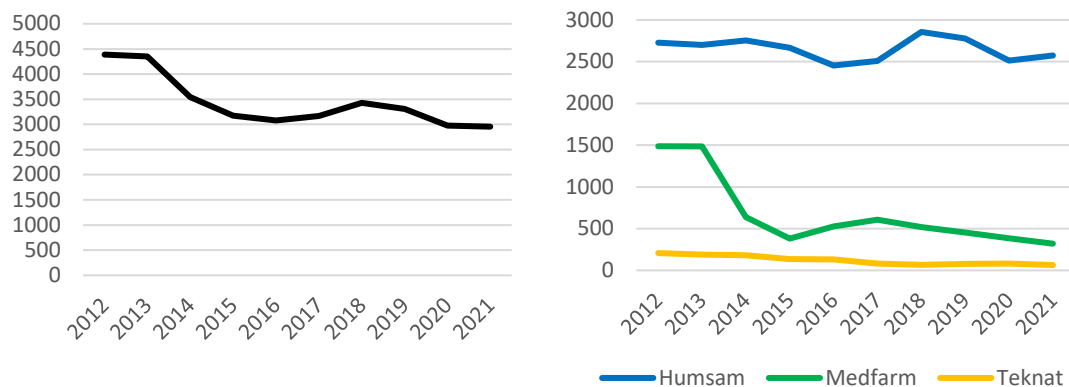
Ett annat sätt att knyta universitet och arbetsliv närmare varandra är att adjungera personer från näringslivet eller offentlig verksamhet som lärare. Antalet adjungerade lärare har ökat något under 2021, från 179 till 185 personer (figur 6.3). Sett till hela tioårsperioden 2012-2021 har antalet adjungerade ökat med 100 personer. Ökningen beror till stor del på att lärarutbildningen ökat sin professionsanknytning och att fler anställda vid Akademiska sjukhuset har adjungerats till universitetet (figur 6.4). Även antalet lärare med förenade befattningar eller klinisk tjänstgöring har ökat de senaste åren. År 2021 ökade antalet med tre personer, från 152 till 155.

Figur 6.3.-6.4. Antal adjungerade lärare och lärare med förenade befattningar eller klinisk tjänstgöring (individer)(vänster) samt båda dessa grupper per vetenskapsområde 2012-2021. Källa: GLIS-Primula

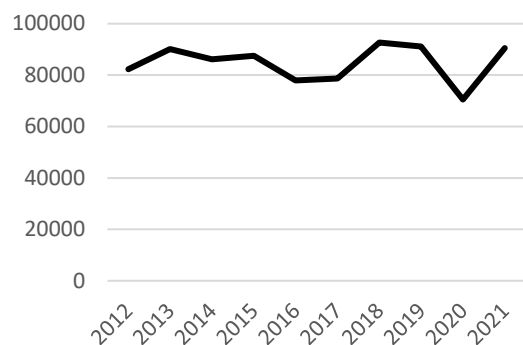
Uppdragsutbildning är en del av universitetets samverkansuppdrag och handlar om fortbildning av yrkesverksamma. Antalet studenter i uppdragsutbildning har minskat över tid och så även 2021 (figur 6.5). Minskningen de två senaste åren beror till viss del på att uppdragsutbildningen påverkats av covid-19-pandemin och att vissa utbildningar då har fått ställas in och andra har genomförts med färre deltagare. Sett över hela tioårsperioden beror minskningen av uppdragsstudenter till stor del på att antalet studenter minskat vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci (figur 6.6). Där var antalet ovanligt högt 2012-2013 då en stor satsning gjordes inom äldreomsorgen, vilket genererade många uppdragsstudenter till universitetet. Efter detta har antalet vid vetenskapsområdet legat runt 500 studenter per år. Även vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap har antalet uppdragsstudenter minskat över tid och var år 2021 runt 60. Minskningen kan hänga samman med att fler och fler teknikföretag väljer att utbilda sin personal internt. De flesta uppdragsstudenter, runt 2 500 år 2021, återfinns vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap. Detta är i hög utsträckning studenter inom läraryftet och rektorsutbildningen.

Figur 6.5.-6.6. Antal studenter i uppdragsutbildning totalt (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Ladok

Intäkterna från uppdragsutbildning har varierat från år till år beroende på antal studenter samt vilken typ av utbildning som dessa deltar i, till exempel om utbildningen är kort eller lång. Sett på tio års sikt har intäkterna dock legat på ungefär samma nivå. År 2020 minskade intäkterna som en effekt av covid-19-pandemin (se avsnittet ovan) men år 2021 ökade de igen (figur 6.7).

Figur 6.7.-6.8. Intäkter (tkr) i uppdragsutbildning 2012-2021. Källa: GLIS-Raindance

7. Ranking

Uppsala universitet följer aktivt de tre största internationella rankinglistorna som årligen publiceras av QS World University Rankings, Times Higher Education (THE) samt Shanghai ranking (ARWU). Rankinglistornas resultat mäts på olika sätt men baseras på en sammanvägning av indikatorer, exempelvis publiceringar, citeringar, antalet anställda, ryktesmätningar och internationalisering. Uppsala universitets placering på dessa tre rankinglistor har sedan 2015 sjunkit (figur 7.1). I en sammanvägning av resultaten från QS, THE och ARWU som tas fram av University of New South Wales (Sydney)²⁴ placerar sig dock Uppsala universitet som bästa svenska lärosäte på plats 96.

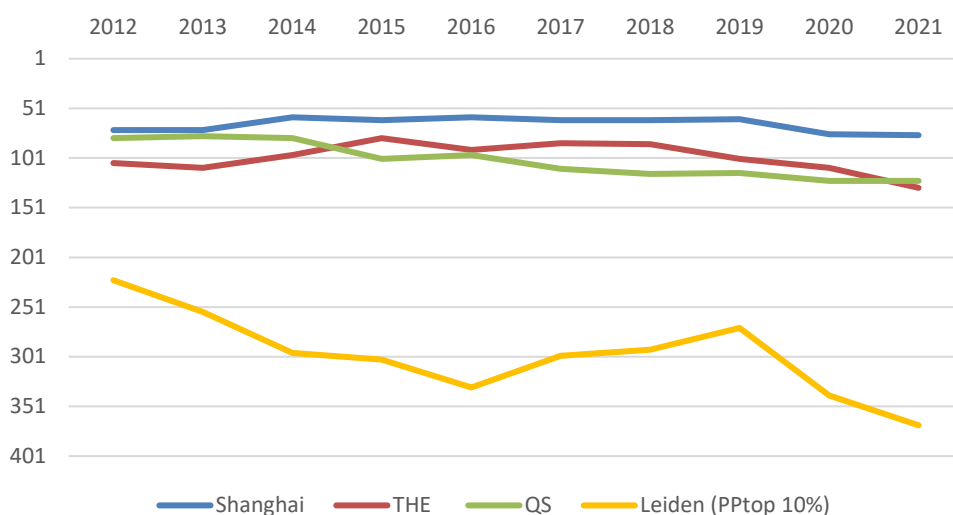
Figur 7.1 visar en tydlig nedåtgående trend under flera år, framför allt inom QS men även THE. Resultatet inom ARWU har tidigare år varit relativt stabilt men 2020 tappade universitetet 15 placeringar. Kraftiga förändringar mellan år kan oftast förklaras av ändrade indikatorer eller justerade sätt att mäta resultat. I detta fall förändrades förutsättningarna för listan över ”highly cited researchers”

²⁴ Aggregate Ranking of Top Universities 2021

och publikationer med fler än 30 författare plockades bort. Detta ledde till ganska stora förändringar för flera lärosäten. Orsaken till att Uppsala universitet tappat i rankingpositioner inom listorna varierar men gemensamt är att indikatorer som kopplar till citeringar har bidragit till den negativa utvecklingen de senaste åren.

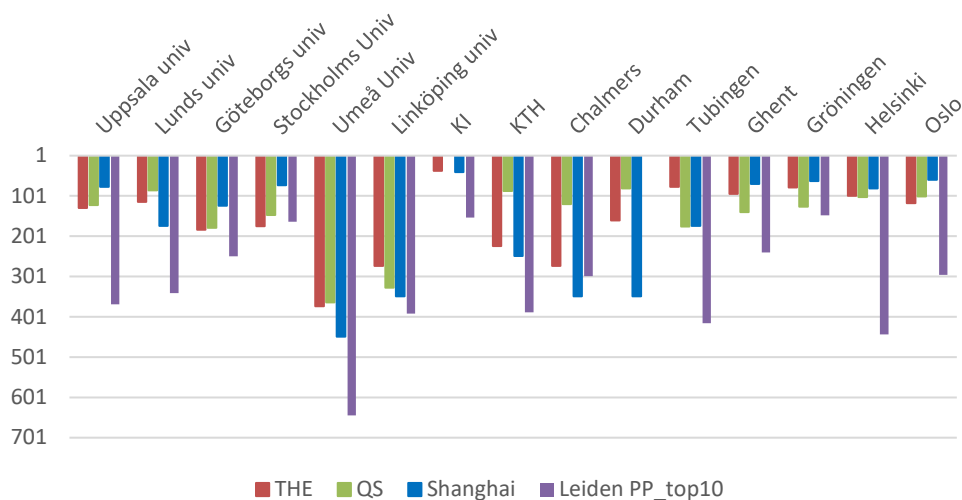
Utöver de tre största rankinglistorna finns även Leiden-rankingen som publiceras av Centre for Science and Technology Studies (CWTS) varje år. Rankingen, som enbart bygger på bibliometriska data, visar ingen sammanvägd placering utan istället placeringen för fyra olika huvudindikatorer: scientific impact, collaboration, open access samt gender. 2021 års resultat för indikatorn scientific impact visar att Uppsala universitet ligger på tredje plats i Sverige gällande antalet publiceringar men på sjätte plats gällande andelen publikationer som är bland de tio procent mest citerade inom sitt fält (PP(top10%)). Av samtliga lärosäten som ingår i Leiden-rankingen ligger Uppsala universitet på plats 370 (avseende PP(top10%)). Karolinska institutet, som bästa svenska lärosäte, ligger på plats 155 följt av Stockholms universitet på plats 165.

Figur 7.1. Uppsala universitets placeringar vid QS, THE, ARWU samt Leiden (PP(top10%)). Källa: Respektive rankinginstituts webbplats.

Figur 7.2 visar Uppsala universitets, några andra svenska lärosätens, samt några utländska lärosätens placeringar vid de aktuella rankinglistorna 2021. Observera att korta staplar i detta sammanhang är positivt. Karolinska institutet ligger högst av de svenska universiteten på THE, ARWU samt Leiden PP(top10%). I QS är Karolinska institutet endast med i ämnesrankingen då de betraktas som ett enfa-kultetsuniversitet, vilka inte inkluderas i den allmänna rankinglistan. Figuren visar också att såväl KTH som Chalmers, som är tekniska universitet, har bra placeringar i QS men avsevärt sämre i de övriga rankinglistorna. Detta indikerar att ett lärosätets utbildnings- och forskningssammansättning kan påverka utfallet inom de olika listorna. Det lärosäte som totalt sett hade bäst sammanlagda placeringar inom rankingarna i figur 7.2. är University of Gröningen, följt av University of Ghent. Det som försämrar Uppsala universitets sammanlagda placering är det jämförelsevis låga utfallet i Leiden PP(top10%).

Figur 7.2. Några svenska och utländska lärosätens placeringar vid QS, THE, ARWU samt Leiden PP(top10%) 2021. Källa: Respektive rankinginstituts webbplats.

Utöver de övergripande ”World University Rankings” publicerar de tre rankinginstituten även ämnesrankningar. Statistik på ämnesnivå kan också tas fram för Leiden-rankingen. Hur ämnena delas in och hur detaljerade ämnesnivåerna är varierar, vilket gör det svårt att sammanfatta alla rankinglistor. Överlag placerar sig emellertid Uppsala universitet bäst inom ”Life Science”.

8. Personal

Medelantalet anställda vid universitetet var 7 554 personer 2021. Antalet årsarbetskrafter var 6 582²⁵ och hade ökat med 180 årsarbetskrafter eller knappt 3 procent jämfört med 2020. Det var den största ökningen på fyra år.

8.1. Lärare

Universitetets lärare utgör drygt 2 000 årsarbetskrafter eller 30 procent av de anställda. Under 2021 ökade alla lärarkategorier utom meriteringsanställningar²⁶ (figur 8.1). Den största ökningen skedde bland universitetsadjunkterna som ökade med 28 årsarbetskrafter eller 11 procent. Ökningen skedde vid alla tre vetenskapsområden (figur B1.1 i bilaga). Även på tio års sikt är det universitetsadjunkterna, tillsammans med universitetslektorerna, som ökat mest. Båda kategorierna har vuxit med runt 40 procent sedan 2012. Universitetslektorerna är den största lärarkategorin med drygt 750 årsarbetskrafter. Mer än hälften (57 procent) av dessa är anställda vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap (figur B1.2 i bilaga). Det är också vid detta vetenskapsområde som den största ökningen, i antal räknat, har skett sedan 2012. Detta hänger troligen samman med den stora ökningen av antalet studenter som skett under samma period.

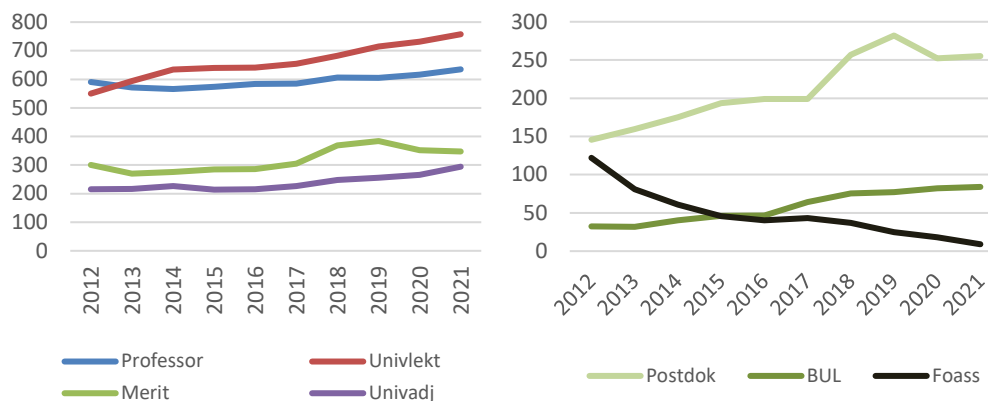
Minskningen av gruppen meriteringsanställningar har enbart att göra med att befattningen forskarasistent håller på att fasas ut och därför minskar varje år (figur 8.2). De två andra meriteringsanställningarna, biträdande universitetslektor samt postdoktor, har istället ökat något under 2021. Det är vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap och vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap som ökningen skett (figur B1.3-B1.4 i bilaga). Vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci har båda grupperna istället minskat. I regleringsbrevet för Uppsala universitet finns ett mål

²⁵ I denna siffra inkluderas timanställda och övertid som tagits ut i pengar (omräknat till årsarbetskrafter).

²⁶ I kategorin meriteringsanställningar ingår gruppen postdoktorer som inte är en läraranställning.

gällande biträdande universitetslektorer för åren 2021-2024. Målet innebär att denna kategori ska utgöra minst tre procent av samtlig forskande och undervisande personal. Under 2021 uppgick andelen till tre procent (baserat på årsarbetskrafter).²⁷ Sedan 2016 pågår en särskild satsning för att universitetets institutioner ska anställa fler biträdande universitetslektorer.

Figur 8.1.-8.2. Antal årsarbetskrafter per lärarkategori (vänster) samt antal årsarbetskrafter per befattningsmeriteringsanställningar (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Primula

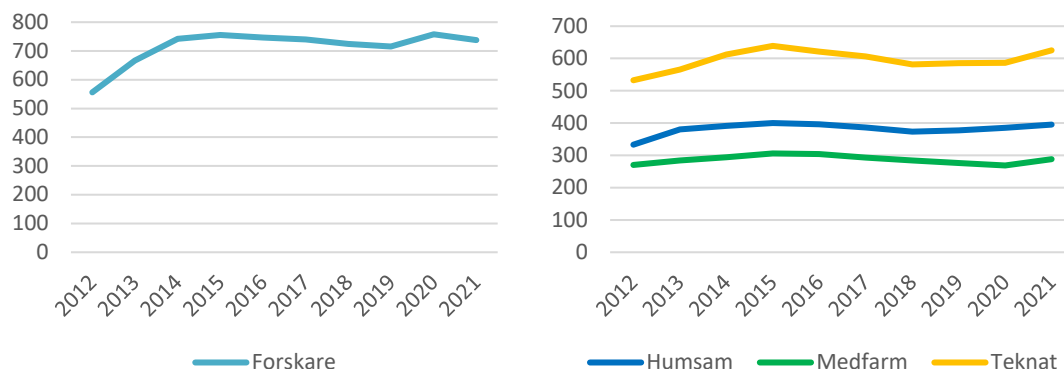
8.2. Forskare och doktorandanställda

Mellan 2012 och 2014 skedde en stor ökning av forskargruppen från drygt 550 årsarbetskrafter till knappt 750 årsarbetskrafter (figur 8.3). Ökningen skedde främst vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci och vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap (figur B1.5 i bilaga). Därefter har det totala antalet forskare vid universitetet legat relativt stabilt över 700 årsarbetskrafter. Ökningar och minskningar av antalet forskare kan till stor del förklaras av variationer i forskningsmedel som universitetet tilldelas. Under 2021 ökade antalet doktorandanställda²⁸ igen för första gången på sex år (figur 8.4.). Ökningen var 68 årsarbetskrafter och skedde vid alla tre vetenskapsområden (figur 8.4).

²⁷ Andelen baseras på siffror för antalet årsarbetskrafter under hela 2021. I gruppen forskande och undervisande personal inkluderas alla med en lärarbefattning samt alla som har ett forskningsämne registrerat.

²⁸ Utöver doktorandanställning finns även andra finansieringsformer för doktorander. Det totala antalet doktorander presenteras i avsnitt 2.1.7.

Figur 8.3.-8.4. Antal årsarbetskrafter forskare (vänster) samt antal årsarbetskrafter doktorandanställda per vetenskapsområde (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Primula

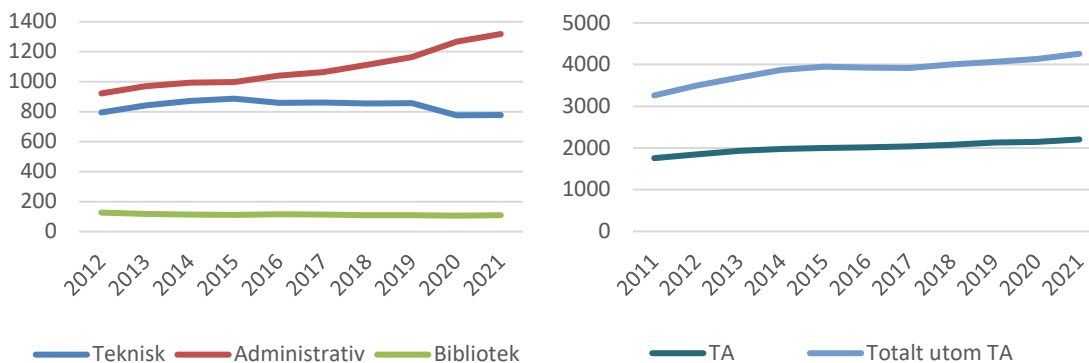

8.3. Teknisk och administrativ personal

Den administrativa personalen fortsatte att öka under 2021, med 52 årsarbetskrafter eller fyra procent jämfört med 2020 (figur 8.5). Ökningen ägde rum vid många delar av universitetet men var störst (i antal) vid universitetets institutioner. År 2020 skedde en större ökning av den administrativa personalen och en motsvarande minskning av den tekniska personalen. Detta har att göra med att gruppen projektledare detta år kategoriserades om från teknisk till administrativ personal.

Under den senaste tioårsperioden har den teknisk-administrativa personalen ökat med 20 procent (figur 8.6). Det kan jämföras med ökningen för forskande och undervisande personal som under samma period var 27 procent.

Figur 8.5.-8.6. Antal årsarbetskrafter teknisk personal, administrativ personal och bibliotekspersonal (vänster) samt antal årsarbetskrafter TA-personal (inklusive bibliotekspersonal) och forskande och undervisande personal samt doktorandanställda (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Primula

8.4. Jämförelse med andra lärosäten

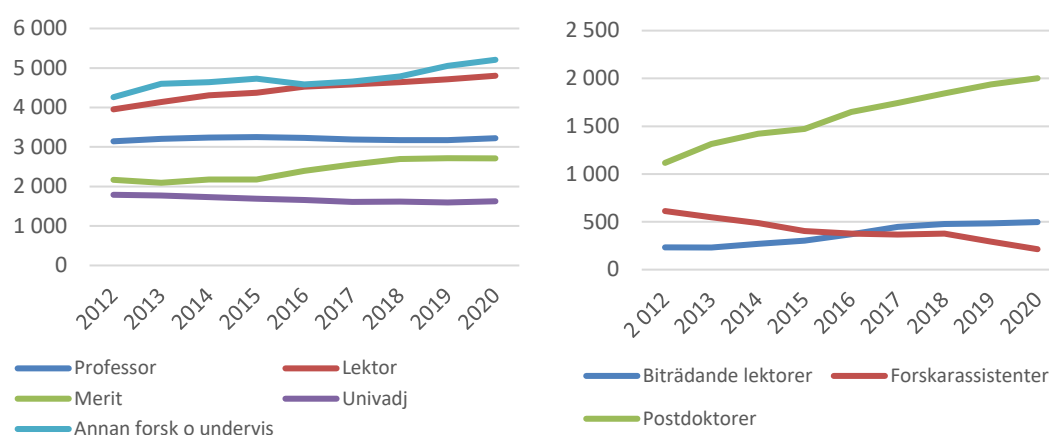
Figur 8.7 visar hur utvecklingen av olika anställningskategorier har sett ut vid åtta jämförelselärosäten sammantaget²⁹. Precis som vid Uppsala universitet har kategorierna professor och lektor ökat, både under 2021 och under hela perioden, även om ökningen procentuellt sett varit mindre vid de andra lärosätena. För universitetsadjunkter har emellertid utvecklingen varit den motsatta, med ett

²⁹ Chalmers tekniska högskola, Göteborgs universitet, Karolinska institutet, Kungl. Teknisk högskolan, Linköpings universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet

sjunkande antal adjunkter vid de andra lärosätena. När det gäller kategorin annan forskande och undervisande personal vid de andra lärosätena så motsvarar denna bland annat Uppsalas forskargrupp, men även andra grupper såsom forskningsassistenter och delar av TA-personalen som delvis arbetar med forskning eller undervisning. Här är det svårt att göra en rättvisande jämförelse - men i stort verkar utvecklingen se liknande ut, med ett ökande antal under den senaste tioårsperioden.

Även för meriteringsanställda har utvecklingen vid Uppsala universitet återspeglat hur det sett ut vid de andra lärosätena med en minskning av antalet forskarassistenter, en stor ökning av antalet postdoktorer och en ökning av antalet biträdande lektorer som avtagit de senaste åren (figur 8.8).

Figur 8.7.-8.8. Antal heltidsekvivalenter per anställningskategori för 8 jämförelselärosäten (vänster) samt antal heltidsekvivalenter per meriteringsanställning för 8 jämförelselärosäten (höger) 2012-2020. Källa: UKÄ

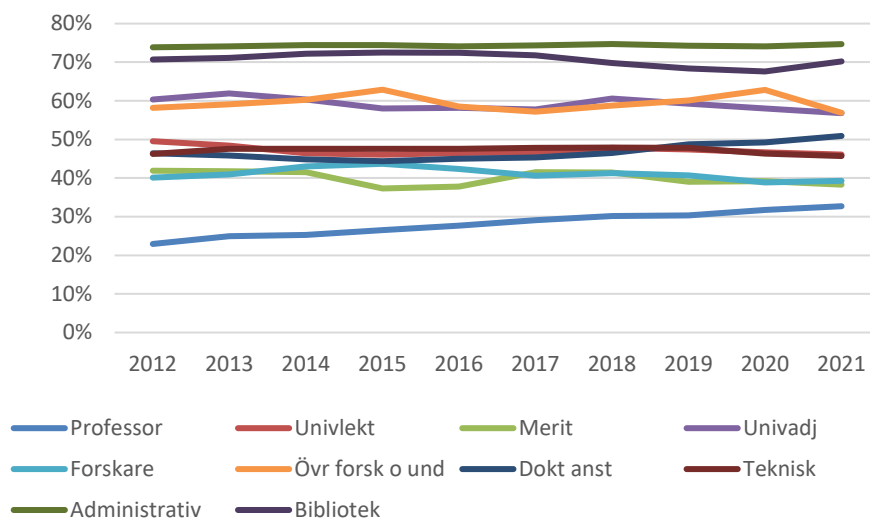
8.5. Jämställdhet

Inom de flesta anställningskategorier har det inte skett några stora förändringar av könsfördelningen på övergripande universitetsnivå under de senaste tio åren (figur 8.9). Könsfördelningen i de flesta kategorier fortsatte också ligga inom eller på gränsen till jämställdhetsintervallet, 40-60 procent, 2021. I några kategorier var dock könsfördelningen mer ojämn. I den administrativa personalen och bibliotekspersonalen finns den högsta andelen kvinnor och denna har legat förhållandevis konstant på 70 procent under hela perioden. Kategorin professorer har den lägsta andelen kvinnor men här har det skett en tydlig förändring: andelen professorer som är kvinnor har ökat från 23 procent 2012 till 33 procent 2021. Bland professorer som nyanställdes under 2021 var andelen kvinnor 48 procent (baserat på antal anställda). Det är dock en stor skillnad i könsfördelning mellan de som befordrats under året och de som rekryterats. Bland de som befordrats var andelen kvinnor 61 procent och bland de som rekryterats³⁰ 24 procent.

I kategorin övrig forskande och undervisande personal har andelen kvinnor sjunkit från 63 procent 2020 till 57 procent 2021, vilket innebär att kategorin 2021 totalt sett låg inom jämställdhetsintervallet. Andelen kvinnor har sjunkit i båda de stora grupper, amanuenser och forskningsassistenter, som ingår i denna kategori.

³⁰ Inkluderar gästprofessorer.

Figur 8.9. Andel kvinnor per anställningskategori 2012-2021. Källa: GLIS-Primula

I vissa av universitetets ledningsfunktioner är könsfördelningen ojämn. I Uppsala universitets jämställdhetsindikator Ledning³¹, visas skillnaden mellan kvinnor och män i arbetade årsarbetskrafter (tabell 8.1). Ju större indikatorvärdet är desto ojämnare är könsfördelningen (min=0 och max=1). För att värdet ska anses som jämställt får skillnaden mellan kvinnor och män vara som mest 20 procentenheter (skillnaden mellan jämställdhetsintervallets 40 och 60 procent), vilket motsvarar ett indikatorvärde under 0,2 i tabell 8.1. För funktionerna Föreståndare mm och Prefekt var indikatorvärdena 0,34 respektive 0,37 år 2021, vilket betyder att könsfördelningen var ojämn. I båda funktionerna var det en övervikt av män. För båda dessa funktioner har könsfördelningen också varit ojämn, med en övervikt av män, i princip varje år sedan 2012 (figur 8.10).

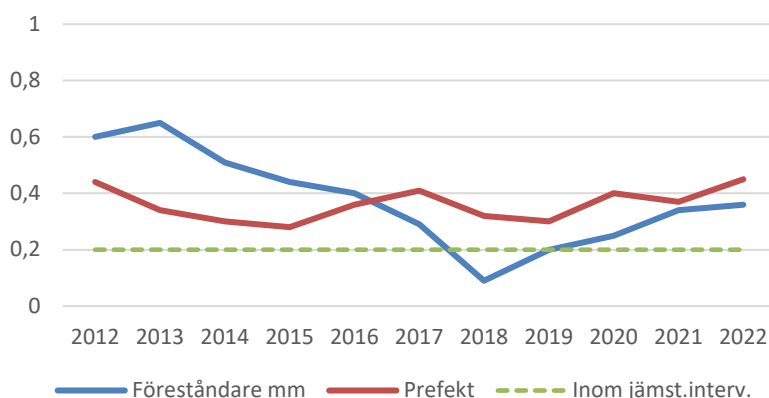
Tabell 8.1. Jämställdhetsindikator Ledning för hela Uppsala universitet år 2021. Källa: GLIS-Primula

	Årsarb Kvinnor	Årsarb Män	Årsarb Kvinnor (%)	Årsarb Män (%)	Indikatorvärde
Dekan mm	24,0	21,9	53,4	46,6	0,07
Föreståndare mm	13,0	26,2	33,2	66,9	0,34
Prefekt	16,4	35,5	31,6	68,4	0,37
Studierektor	72,3	79,0	47,8	52,2	0,04
Övriga chefer	62,0	45,7	57,6	42,4	0,15

*I gruppen Föreståndare mm ingår föreståndare, programdirektörer och programchefer.

³¹ Uppsala universitets jämställdhetsindikatorer visar könsfördelningen för anställda, doktorander och studenter gällande 13 viktiga jämställdhetsaspekter. Indikatorerna går att bryta ned på vetenskapsområde, fakultet, institution och del av institution. <https://glis.uu.se/diveport#page=ddc72e53-6964-4a06-9802-86faf782d61f>

Figur 8.10. Indikatorvärden för ledningsfunktionerna föreståndare mm samt prefekt för hela Uppsala universitet 2012-2021. Källa: GLIS-Primula

Figur 8.9. visade att könsfördelningen i de flesta anställningskategorier legat inom eller nära jämställdhetsintervallet på övergripande universitetsnivå. Det finns dock många miljöer vid universitetet där könsfördelningen är ojämn 2021 (figur B2.1-B2.4 i bilaga). Andelen institutioner och centrumbildningar där könsfördelningen låg utanför jämställdhetsintervallet var fördelat på personalkategori:

- 75 procent för professorer,
- 61 procent för universitetslektorer,
- 76 procent för meriteringsanställda³²,
- 76 procent för forskare.

Bland de institutioner och centrumbildningar där könsfördelningen för professorer och universitetslektorer låg utanför jämställdhetsintervallet hade majoriteten en övervikt av män. Bland de institutioner och centrumbildningar där könsfördelningen för meriteringsanställda och forskare låg utanför jämställdhetsintervallet hade en lika stor andel en övervikt av män respektive av kvinnor.

9. Ekonomi

För att följa universitetets ekonomiska utveckling presenteras i detta avsnitt det ekonomiska utfallet och universitetets myndighetskapital.

9.1 Verksamhetens utfall

Universitetets ekonomiska ställning är fortsatt stark och resultatet för 2021 var ett överskott på 47 mnkr (tabell 9.1). Universitetet hade vid årets slut ett utgående myndighetskapital på 996 mnkr (exkl. stats- och donationskapital) och universitetets tillgodohavande i Riksgälden (likviditeten) uppgick till 3 631 mnkr. Prognosen för kommande år enligt budgetunderlaget³³ pekar på att den goda ekonomiska ställningen kommer att fortsätta.

Verksamhetens intäkter exklusive transfereringar för 2021 uppgick till 7 824 mnkr vilket var en ökning från föregående år med 426 mnkr. Personalkostnader ökade med 5 procent vilket kan jämföras med att det totala antalet årsarbetskrafter ökade med 3 procent.

³² I gruppen meriteringsanställda ingår postdoktorer, biträdande universitetslektorer och forskarassistenter.

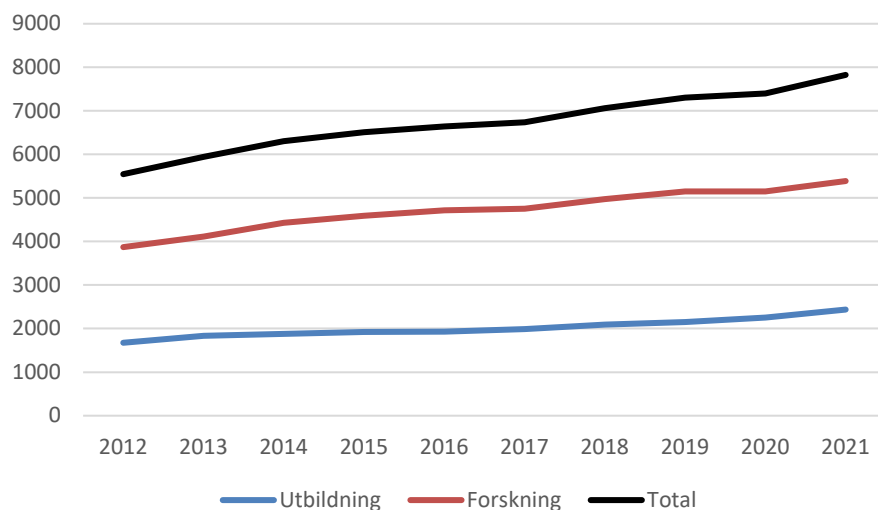
³³ UFV 2021/2678

Tabell 9.1. Ekonomiskt utfall för 2021 (mnkr). Källa: Årsredovisningen 2021 och budgetunderlaget 2023-2025.

	2021	2020	Budget 2022	Förändring 2020-2021 mnkr	Förändring 2020-2021 procent
Verksamhetens intäkter					
Anslag	4 582	4 312	4 619	270	6%
Avgifter	658	597	660	61	10%
Bidrag	2 585	2 488	2 755	97	4%
Finansiella	-1	1	1	-2	-200%
Summa	7 824	7 398	8 034	426	6%
Verksamhetens kostnader					
Personal	5 378	5 129	5 556	249	5%
Lokaler	825	788	880	37	5%
Övrig drift	1 321	1 276	1 379	45	4%
Finansiella	1	1	1	0	0%
Avskrivningar	252	267	256	-15	-6%
Summa	7 777	7 461	8 072	316	4%
Verksamhetsutfall	47	-63	-38	110	
Transfereringar					
Finansiering av bidrag	705	617	635	88	14%
Lämnade bidrag	-705	-617	-635	-88	14%
Årets kapitalförändring	47	-63	-38	110	
Utgående myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	996	948	958		
Överskottsmarginal	13%	13%	12%		
Utgående oförbrukade bidrag	2 556	2 312	2 500		

Omsättningen har ökat kontinuerligt under de senaste tio åren, bortsett från 2020 då omsättningen inom forskning minskade från föregående år på grund av covid-19-pandemin (figur 9.1). Sedan 2012 har ökningen varit 45 procent inom utbildning och 39 procent inom forskning. I jämförelse med övriga lärosäten var det endast Lunds universitet som hade större omsättning än Uppsala universitet under 2021.

Figur 9.1 Utveckling av omsättning uppdelat på utbildning och forskning perioden 2012-2021 (mnkr). Källa: Årsredovisning för respektive år.

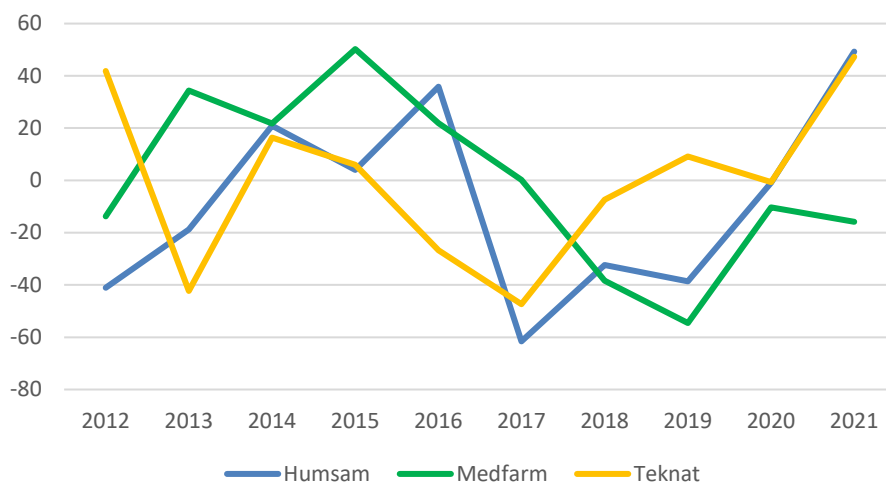
2021 års verksamhetsutfall på 47 mnkr var inte jämnt fördelat över vetenskapsområden och verksamheter (tabell 9.2). Vetenskapsområdet för medicin och farmaci hade ett underskott på 16 mnkr, medan de övriga två vetenskapsområdena hade ett överskott på 49 respektive 47 mnkr. Sett utifrån verksamhet var det utbildning på grund- och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå som hade störst påverkan på verksamhetsutfallet, medan universitetets gemensamma och övergripande verksamheter gick med ett underskott. Underskottet om -27 mnkr inom Universitetsförvaltning och gemensamma funktioner förklaras till största delen av ett underskott inom universitetsgemensam IT, hyresbortfall på universitetshuset samt ökade kostnader för stöd till funktionshinder. Underskottet om -10 mnkr inom Universitetsövergripande förklaras till största delen av ett underskott inom vakanta lokaler/omställning kopplade till covid-19-pandemin.

Tabell 9.2 Verksamhetsutfall (mnkr) per vetenskapsområde och verksamhet 2021. Källa: GLIS-Raindance.

Verksamhetsutfall 2021 (mnkr)	Humsam	Medfarm	Teknat	Övriga	Summa
Stöd utbildning	-8	6	2	0	0
Utbildning grund & avancerad nivå	39	1	22	-8	53
Utbildning avgiftsfinansierad	1	-2	1	12	11
Beställd utbildning	0	0	0	0	0
Stöd uppdragsutbildning	1	0	-1	-6	-6
Uppdragsutbildning	0	0	0	5	4
Stöd forskning	1	-9	-2	1	-9
Forskning och utbildning på forskarnivå	18	-11	34	6	47
Bidragsforskning	-1	-2	-5	-1	-10
Uppdragsforskning	-1	2	-4	0	-2
Universitetsförvaltning och gemensamma funktioner	0	0	0	-27	-27
Universitetsövergripande	0	0	0	-14	-14
Totalt	49	-16	47	-33	47
Utgående myndighetskapital	204	278	382	132	996

Verksamhetsutfallet har varierat under den senaste tioårsperioden och till viss del har variationerna varit gemensamma för de tre vetenskapsområdena (figur 9.2). Perioden inleddes med en stigande trend som kulminerade runt 2014-2016 då samtliga vetenskapsområden uppvisade överskott. Därefter följde en period av årliga underskott och därefter ökande årsutfall.

Figur 9.2 Verksamhetsutfall per vetenskapsområde 2012-2021 (mnkr). Källa: GLIS-Raindance.

9.2 Myndighetskapital

Enligt universitetets verksamhetsplan ska ackumulerat myndighetskapital som andel av omsättningen, överskottsmarginalen, successivt minskas så att den på sikt ligger inom intervallet 5–15 procent av omsättningen inom forskning och inom intervallet 5–10 procent inom utbildning. Skillnaden mellan forskning och utbildning motiveras av att forskningsfinansieringen till mer än hälften består av tidsbegränsade externa medel, medan utbildningen i hög grad finansieras med mer förutsägbara statsanslag.

I verksamhetsplan för 2021 fastslogs att ett vetenskapsområde som per 2021-12-31 hade en överskottsmarginal som översteg 15 procent inom forskning och 10 procent inom utbildning skulle återföra hälften av beloppet som översteg de fastställda nivåerna. Gränser för myndighetskapitalets omfattning på institutionsnivå fastslås av områdes-/fakultetsnämnder.

Överskottsmarginalen 2021 uppgick till 12,7 procent inom forskning och till 12,8 procent inom utbildning.

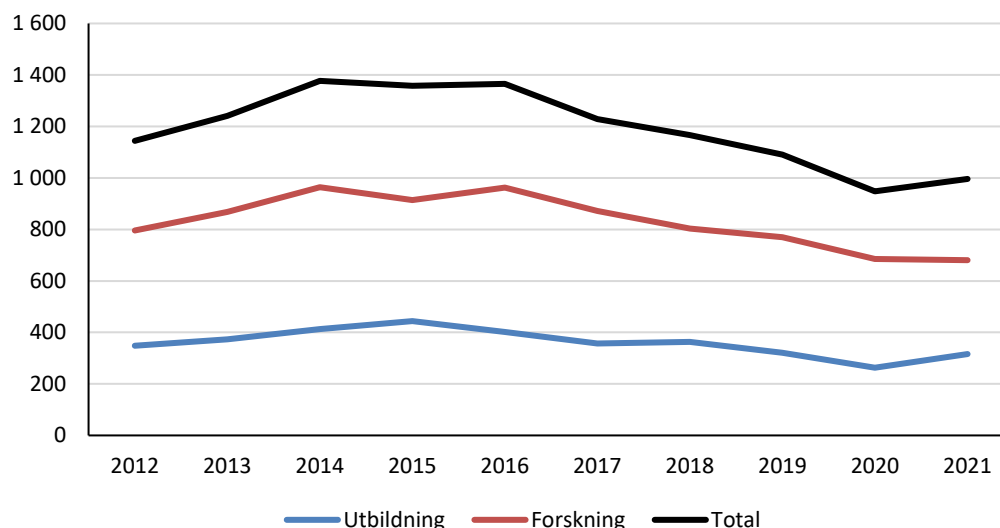
Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap hade störst totalt myndighetskapital (tabell 9.3). Både vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap och vetenskapsområdet för medicin och farmaci överskred det uppsatta gränsvärdet för återbetalning inom utbildning. Inom forskning fanns stora myndighetskapital vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci samt vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap men det kompenseras av en hög motsvarande omsättning och inget vetenskapsområde överskred det uppsatta gränsvärdet för återbetalning inom forskning.

Tabell 9.3. Myndighetskapital per vetenskapsområde och verksamhet per 2021-12-31 (mnkr) exklusive stats- och donationskapital. Källa: GLIS-Raindance.

Utgående balans myndighetskapital 2021 (mnkr)	Humsam	Medfarm	Teknat	Övriga	Summa
Stöd utbildning	-12	-2	11	0	-2
Utbildning grund & avancerad nivå	81	83	86	29	279
Utbildning avgiftsfinansierad	2	1	9	16	28
Beställd utbildning	0	0	0	0	0
Stöd uppdragsutbildning	5	1	2	-21	-14
Uppdragsutbildning	-1	6	2	17	24
Stöd forskning	0	-10	-33	0	-43
Forskning och utbildning på forskarnivå	126	151	241	93	610
Bidragsforskning	1	36	63	7	107
Uppdragsforskning	1	11	2	0	14
Universitetsförvaltning och gemensamma funktioner	0	0	0	2	2
Universitetsövergripande	0	0	0	-11	-11
Totalt	204	278	382	132	996

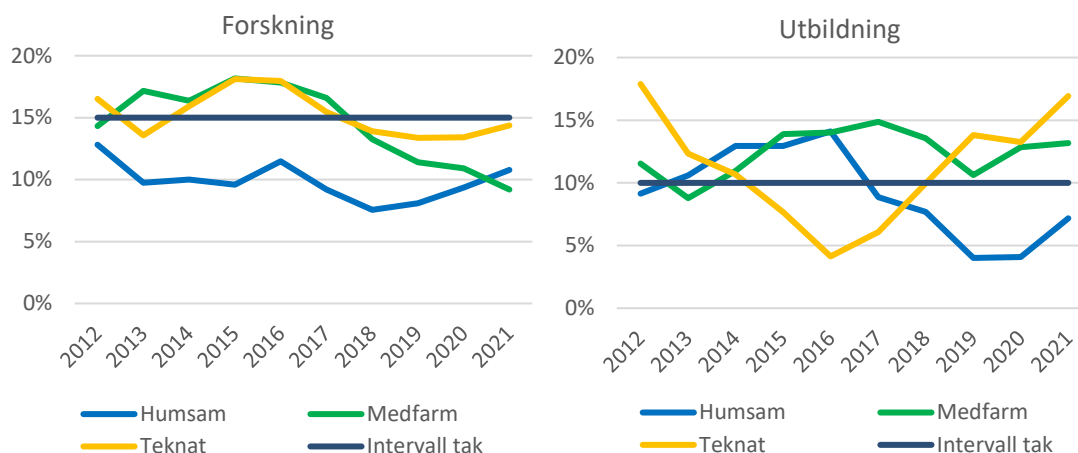
Myndighetskapitalet växte under flera år fram till 2014 då det totala myndighetskapitalet exklusive stats- och donationskapital uppgick till 1 377 mnkr (figur 9.3). Sedan dess har det totala myndighetskapitalet minskat till att vid utgången av 2021 uppgå till 996 mnkr. Under 2021 minskade myndighetskapitalet inom forskning från 685 mnkr till 681 mnkr medan det inom utbildning ökade från 263 mnkr till 315 mnkr. Ökningen i myndighetskapital för utbildning kan härledas till de ökade utbildningsuppdrag som universitetet har fått under covid-19-pandemin.

Figur 9.3. Utveckling av myndighetskapitalet (mnkr) vid Uppsala universitet 2012–2021, uppdelat på utbildning och forskning. Uppgifterna är från universitetets årsredovisning och visar myndighetskapitalet exklusive stats- och donationskapital. Observera att myndighetskapitalet från universitetsförvaltning, gemensamma funktioner och universitetsövergripande är inkluderade i utbildning och forskning. Källa: Årsredovisningen 2021

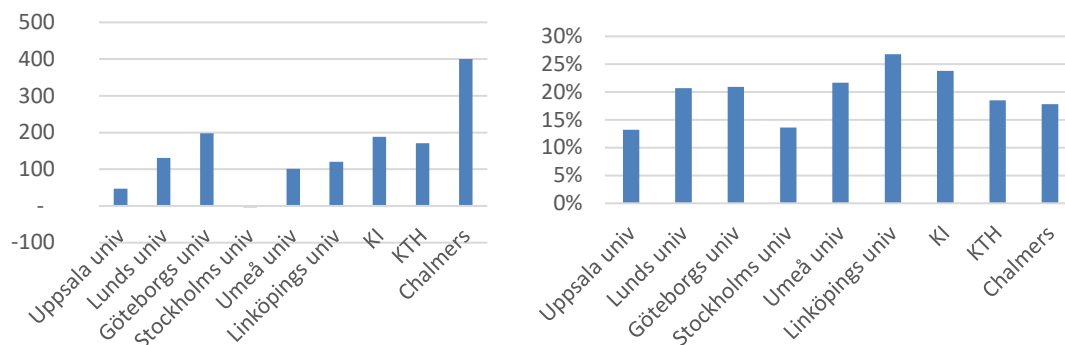
Figur 9.4 och 9.5 visar hur överskottsmarginalen inom forskning och utbildning utvecklats vid vetenskapsområdena. Inom forskning har den nedåtgående trenden sedan 2015 och 2016 brutits vid två av tre vetenskapsområden. Myndighetskapitalet inom utbildning har ökat vid samtliga vetenskapsområden under 2021.

Figur 9.4.-9.5. Överskottsmarginal (procent) inom forskning (vänster) och utbildning (höger) 2012–2021 inom respektive vetenskapsområde. Källa: GLIS-Raindance.

Överskottsmarginalen för Uppsala universitet, beräknat som utgående myndighetskapital i relation till omsättningen, var 13 procent 2021. Även flera andra lärosäten i Sverige hade stort myndighetskapital. Figur 9.6 och 9.7 visar verksamhetsutfallet 2021 samt överskottsmarginalen per 2021-12-31 vid nio stora universitet och högskolor. Samtliga lärosäten i urvalet visade överskott för 2021, utom Stockholms universitet som hade ett mindre underskott (figur 9.6). Därmed ökade alla universitet och högskolor i urvalet utom Stockholms universitet sitt myndighetskapital under året. Av de jämförda lärosätena var Uppsala universitet det lärosäte som hade lägst överskottsmarginal, följt av Stockholms universitet (figur 9.7). Chalmers verksamhetsutfall för 2021 påverkas av engångseffekter relaterade till pensionsavsättningar och är därför särskilt högt.

Figur 9.6.-9.7. Verksamhetsutfall för 2021 vid olika lärosäten (mnkr) (vänster) samt lärosätenas överskottsmarginal i procent per 2021-12-31. Källa: Årsredovisning för respektive lärosäte.

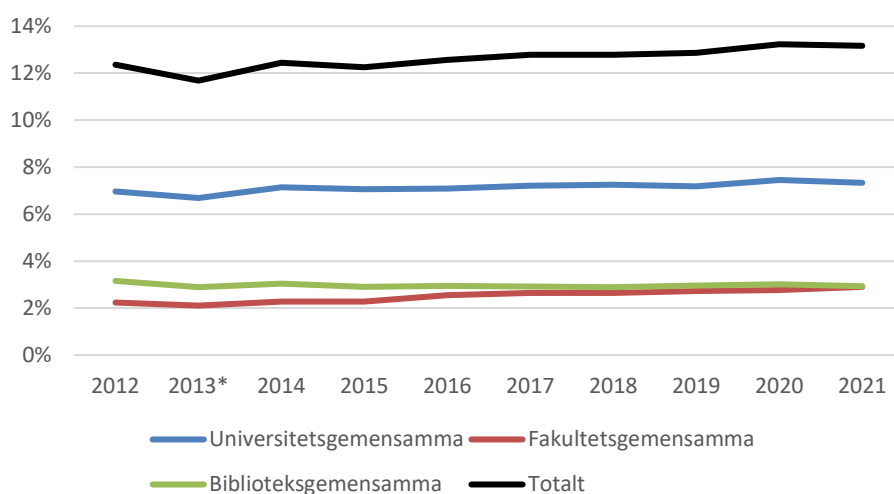
9.3 Gemensamma kostnader

De gemensamma stödfunktionerna består av universitetsgemensamma, områdes-/fakultetsgemensamma, biblioteksgemensamma och institutionsgemensamma verksamheter. Konsistoriet beslutar om ramen för de universitetsgemensamma och biblioteksgemensamma stödfunktionerna. Områdesnämnderna fastställer ett belopp för finansiering av de områdes- och fakultetsgemensamma stödfunktionerna. Avsättningar till områdeskanslierna beslutas i respektive områdesnämnds verksamhetsplan. All verksamhet ska bidra till finansieringen av de gemensamma stödfunktionerna vilket även gäller anslags-, bidrags- som uppdragsfinansierad verksamhet.

De universitetsgemensamma andelarna av de totala kostnaderna har varit relativt konstanta över tid (figur 9.8). I de fall en ökning skett har det oftast varit en effekt av övergången till universitetsgemensamma lösningar. Några exempel på sådana övergångar är intendenturen på Campus Gotland samt införandena av universitetsgemensam IT och gemensam lön. Den universitetsgemensamma finansieringen ökar vid övergången till universitetsgemensamma lösningar samtidigt som den minskar inom exempelvis intendenturer eller institutioner med motsvarande belopp.

Fakultetsgemensamma kostnader, som beslutas av områdes/fakultetsnämnd, har ökat under perioden. Den allra största delen av de gemensamma kostnaderna ligger på institutionsnivå och den varierar mellan institutioner. Universitetsförvaltningen ingår som en delmängd i de universitetsgemensamma kostnaderna och uppgick 2012 till 5,1 procent av årets totala kostnader och 2021 till 5,6 procent.

Figur 9.8. Universitetsgemensamma kostnader 2012-2021. Källa: GLIS-Raindance.

9.4 Avgiftsfinansierad verksamhet

Den avgiftsfinansierade verksamheten vid Uppsala universitet består av beställd utbildning, uppdragsutbildning, utbildning avgiftsstudenter och uppdragsforskning. Störst omsättning i denna typ av verksamhet finns vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap, följt av vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap.

Universitetet som helhet uppvisar ett ackumulerat överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten på 53 mnkr (tabell 9.4) och en överskottsmarginal på 16 procent. Från och med verksamhetsåret 2022 kommer även avgiftsfinansierad verksamhet att bli föremål för styrning och återföringar baserat på överskottsmarginalen. De gränser som då kommer att tillämpas är desamma som för utbildning på grund- och avancerad nivå, det vill säga att hälften av det myndighetskapital som överskrider 10 procent av omsättningen återförs.

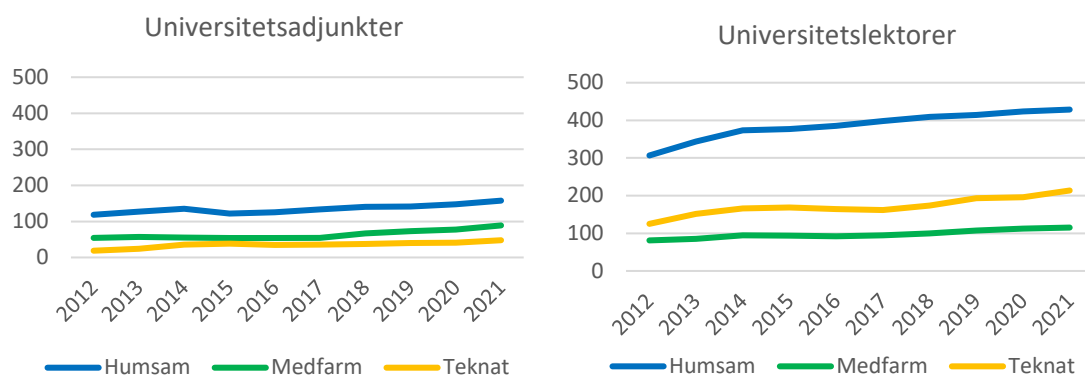
Tabell 9.4. Finansiell redogörelse för avgiftsfinansierad verksamhet 2021 (mnkr). Källa. GLIS-Raindance.

	Ingående kapital	Omdisponerat kapital	Intäkter	Kostnader	Resultat	Utgående kapital
Humsam	5	1	99	-98	1	7
Medfarm	19	0	75	-76	-1	19
Teknat	18	0	112	-116	-4	14
Övr	3	0	59	-48	10	13
Totalt	45	1	345	-338	7	53

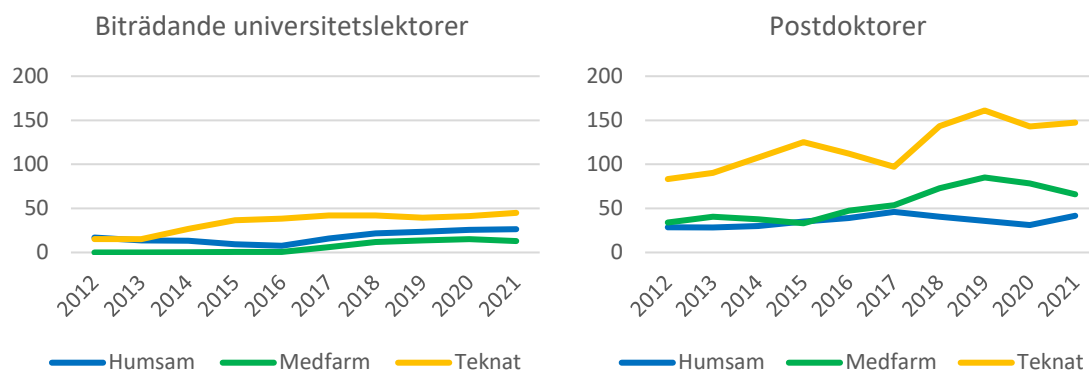
Bilaga

B1. Anställda vid vetenskapsområden

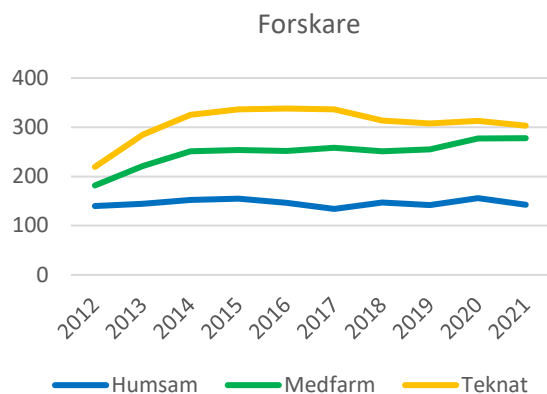
Figur B1.1.-B1.2. Antalet universitetsadjunkter per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) (vänster) samt antalet universitetslektorer per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Primula

Figur B1.3.-B1.4. Antalet biträdande universitetslektorer per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) (vänster) samt antalet postdoktorer per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) (höger) 2012-2021. Källa: GLIS-Primula

Figur B1.5. Antalet forskare per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) 2012-2021. Källa: GLIS-Primula

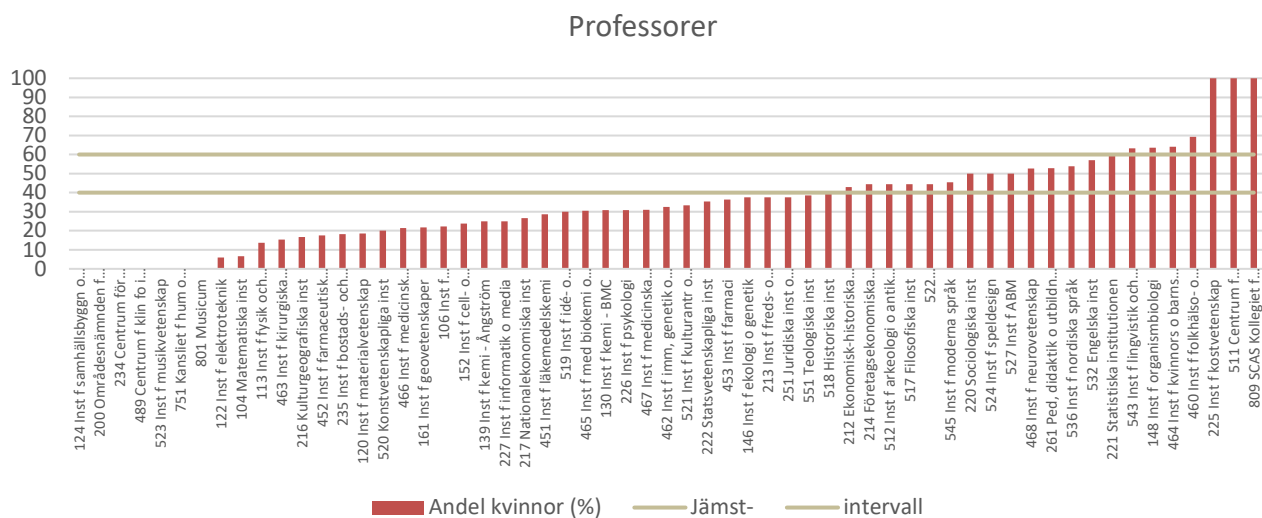

B2. Könsfördelning

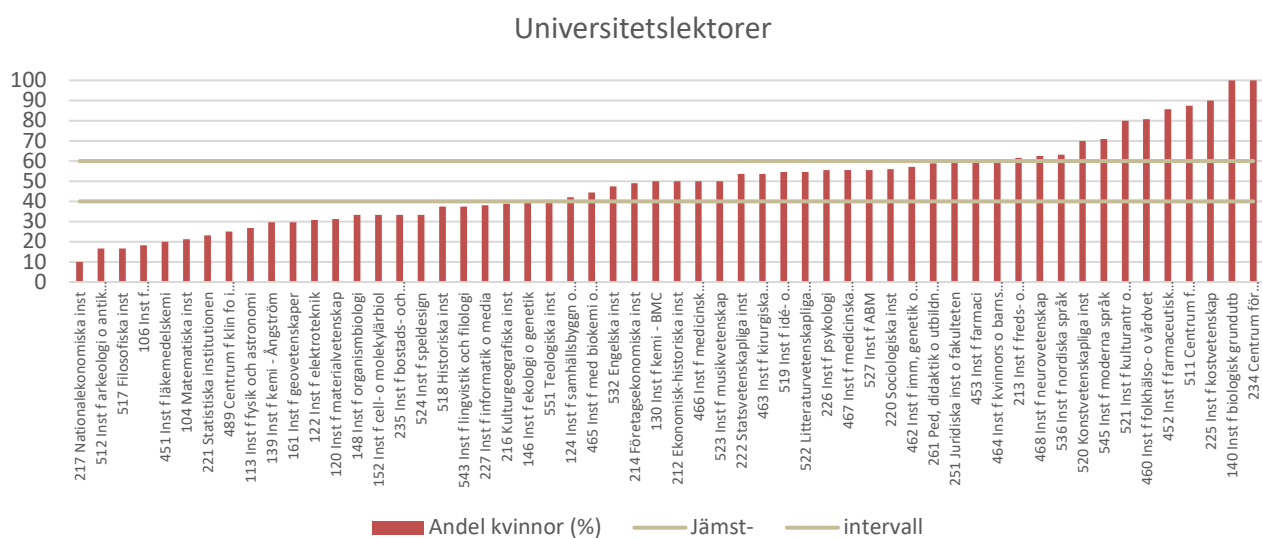
Tabell B2.1 Könsfördelning för hela Uppsala universitet samt per vetenskapsområde 2021

	Hela Uppsala universitet	Humsam	Medfarm	Teknat
Antal helårsstudenter	29 126	17 558	4 664	6 831
-kvinnor/män (%)	(60/40)	(63/37)	(74/26)	(42/58)
Antal avgiftsbetalande helårsstudenter	997	322	140	179
-kvinnor/män (%)	(45/55)	(57/43)	(61/39)	(33/67)
Antal inresande utbytesstudenter	982	760	31	375
-kvinnor/män (%)	(63/37)	(68/32)	(87/13)	(51/49)
Antal helårsstudenter på fristående kurs	8 013	6101	463	1328
-kvinnor/män (%)	(62/38)	(62/38)	(78/22)	(52/48)
Antal doktorander (htekv) med minst 1 procents aktivitet	1 549	447	473	629
-kvinnor/män (%)	(50/50)	(56/44)	(60/40)	(39/61)
Antal nyantagna doktorander	434	96	155	183
-kvinnor/män (%)	(55/45)	(63/37)	(61/39)	(46/54)
Antal examina grund- och avancerad nivå	6 749	3 939	1 369	1 441
-kvinnor/män (%)	(62/38)	(64/36)	(77/23)	(42/58)
Antal doktorsexamina	331	98	107	126
-kvinnor/män (%)	(48/52)	(52/48)	(59/41)	(37/63)
Antal samverkansdoktorander	359	7	321	32
-kvinnor/män (%)	(51/49)	(57/43)	(52/48)	(41/59)
Antal adjungerade lärare och lärare med klinisk tjänsgör.	340	80	247	13
-kvinnor/män (%)	(57/43)	(84/16)	(51/49)	(15/85)
Antal studenter i uppdragsutbildning	2 955	2 573	320	64
-kvinnor/män (%)	(80/20)	(80/20)	(82/18)	(56/44)

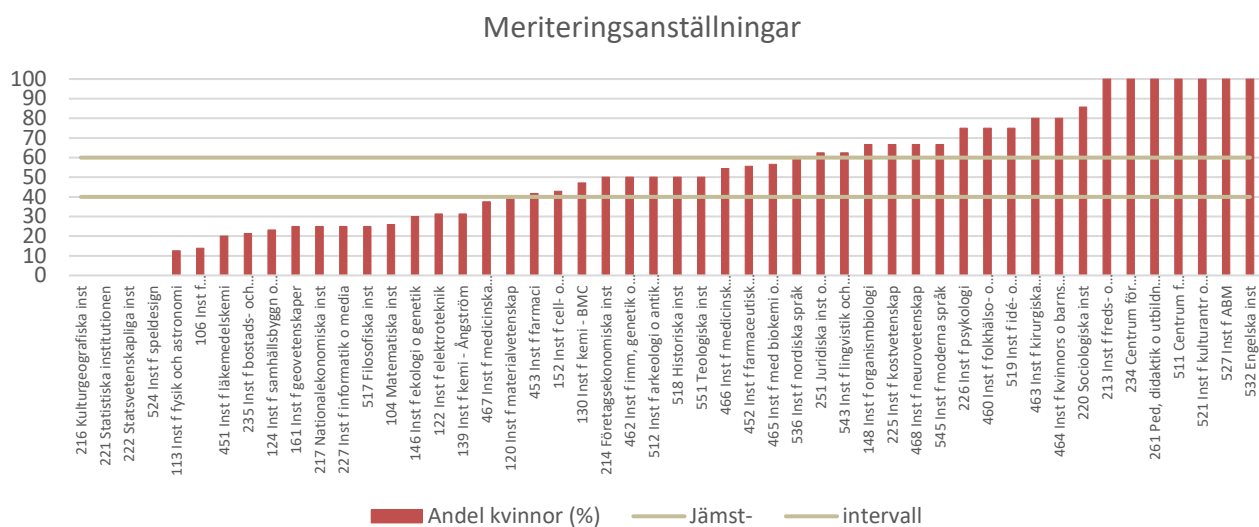
Figur B2.1. Andelen (%) av professorer som är kvinnor per institution och centrumbildning (beräknat utifrån antal anställda) 2021. Källa: GLIS-Primula

Figur B2.2. Andelen (%) av universitetslektorer som är kvinnor per institution och centrumbildning (beräknat utifrån antal anställda) 2021. Källa: GLIS-Primula

Figur B2.3. Andelen (%) av meriteringsanställda som är kvinnor per institution och centrumbildning (beräknat utifrån antal anställda) 2021. Källa: GLIS-Primula

Figur B2.4. Andelen (%) av forskare som är kvinnor per institution och centrum/bildning (beräknat utifrån antal anställda) 2021. Källa: GLIS-Primula

